

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRLETÉSEK:
6-határozott petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

NYITÓTÁR 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Csütörtök, január 30.

Mai számunk főbb közleményei:

Vexércikk: A költségvetési vita.
A képviselőház ülése.
Sándor király nem mond le.
**Általános fegyverszünet a délafrikai harc-
térén.**
Ingyen kenyér!
Botrány a képviselőházban.
„Szerelemi végszükség.”
Fegyháza itélt aradi könyvkereskedő.
A szegény tanulók bálja.
A kultur-bestia.
Vasutasok sorsa.
Kuruzsoló pópa.
**Tárca: Vallási és politikai küzdelmek a
XVII. században.** Irta: Kara Győző.
**Regény-Csarnok: A gyanafalvai tisztele-
tes.** Irta: Hevessi Jenő.

A költségvetési vita.

Arad, január 29

Még csak a második napja, hogy a képviselőházban a költségvetési vita megindult és már is úgy látszik, mintha fáradtan, vontatottan dőcögnének az államháztartás kordéjának rokkant kerekerei a régi csapások mélyen kivájt barázdáiban. Ezer szerencse, vagy tán nem is szerencse, hogy az ellenzék csak névleg létezik, se képessége, se készsége a hivatásával járó ellenőrzést gyakorolni s azon erkölcsi erőt érvényesíteni, mely a kormány politikájának útjait az idő és népérdek követelte irány felé fordítja.

Es még így is nehéz helyzetük van és lesz a kormánypárti sönököknek, kik

a most folyó általános vitában a költségvetés alkalmából a kormány pénzügyi politikáját az ellene fölhangozó vádak ellen igyekeznek védeni. Kitűnt ez Miklós volt államtitkár mai beszédéből, ki az agrárizmustól kölcsönzött színekkel törekedett pártoló fejszóalásának szürkeségét élenkíteni.

Hiábavaló minden tagadás és szépítgetés. A pézügyi kormányzat sürgős reformjai ellenében csak a régi utak, módok és eszközök képét adják az újabb és újabb költségvetési törvényjavaslatok az a különbséggel, hogy a kiadások folyton nagyobbak és ehhez képest a háztartás is évről-évre költségesebb.

Már a vitát megelőző egyik bizottsági ülésből egy oly disszonancia hangzott ki, mely ugylátszik az egész költségvetési vitán végig fog rezegni. A pénzügyi készletekről esett szó, melyek immár 500 millió, vagyis félmilliárdnyi koronára szaporodtak föl s ez a készlet a sajtóban hadi-kincs néven kepezte a megbeszélés tárgyát, a mi bizony gondolkozóba ejtheti az embereket és az egyszerű észjárás abban nem egy nehezen érthető dolog magyarázatát keresi és találja.

Miért e halmozása a kincsnek? Miért most már évek hosszú során át a költségvetés olyszzerű egybeállítás, hogy 50—60 millió korona fölőleg adódjék? Miért nem kerülnek az annyira sürgős beruházások napirendre? Miért nem szüntetnek meg egyes közgazdaságilag káros

terheket, például a borfogyasztási adót, mely az országnak egyik legfontosabb és legfejődésképesebb termelési ágát tartja lenyűgözve? Miért halogatják a tisztviselői fizetések méltányos rendezését? Miért nem rendezik hát végleg a valutát és miért ígérgetik csak folyton egyik költségvetési vitától a másikig? Miért ezt és miért azt, mikor 500 millió koronányi megtakarított fölőleg fekszik aranyban s az évi zárszámadási többlet állapdóan 60 millió körül van?

Az ellenzék fölveti most egymásután ezeket a kérdéseket s ezek kapcsán sok mást, és igen kíváncsatos volna, ha a jelen költségvetési javaslat tárgyalásának folyamán ezek fölől a dolgok fölől megnyugtató választ nyerne az ország közvéleménye. El van terjedve az a fölfogás, hogy a valuta rendezést és az arannyal való készfizetés megkezdését az osztrák kormány halogatja, mert nem akarja, hogy Magyarország kereskedelme az osztrák gyámkodás alól felszabaduljon és Bécs el-esik a közvetítésért besepert millióktól. Holott nyilvánvaló, hogy a szükséges fedezetek régen meg vannak szerezve.

Általában az ellenzékiek álláspontját a fenforgó körülmények nagyban igazolják és idején levők volnának az ellenkezőt bizonyító tények vagy felvilágosítások. Nehéz az ellenkezőjét bizonyítani annak, a mit Kossuth mondott a tegnapi beszédében, hogy az ország folyton szegényedik s a kiadások folyton nagyobbodnak,

TÁRCA.

Vallási és politikai küzdelmek a XVII. században.

(Előadás a Szabad Lyceumban.)

— Második rész. —

Irta: Kara Győző.

(Folytatás.)

Magyarország és a külföld közvéleménye Lipót ellen fordult. Már Nádasdy kivégzésekor a bírák a helyszínen egy latin verset találtak, melynek szavai szerint: „a gyáva Leopold helybenhagyta az ítéletet, melyet tudatlan gonoszság hozott! Menj, vándor, már láttad az osztrák zsarnokság művét!” s ugyanez nap már a laxenburg kastélyba, Lipót belső terméibe is becsempészték a következő német verset:

„Stättige dich nun in ungarischer Grafen Blutt.
Denen du raubest Hab und Gut
Zittere, ungarisches Blut fließt nie umsonst
Es raucht, kocht und hat einen furehterlichen
Dunst.”

Es mit tett ezzel szemben Lipót. A kivégzettek lelki üdvéért 2000 misé mondatott, Laxenburgban a kivégzés napján maga is hallgatott ertők kettőt, másrészt azonban lefoglalta sok milliókra menő vagyonát és megkezdé

irtó munkáját: a nemzet üldözését és az alkotmány eltörölését.

Egy ez időben kelt levelében figyelmeztette még a papságot is, hogy a lázadásban ép úgy eljárassza kiváltságait, mint a többi magyarok s vak engedelmisséget követelt. Előszörbe lépnek történelmünk leggyászosabb alakjai, nemzetünk hőhérijai. Hoher, Cob, Spankau, Carafa vérengzéseikkel ez időben marcagolják a nemzet testét s — a mi a legelzomorítóbb — vetélytársakul szegődtek hozzájuk olyanok, kiknek ereiben állítólag magyar vér folyt. Harmadfél század szürkületén át még ma is rémesen int felénk II. Rákócy György özvegyének, Ráthory Zsófiának vérfagyasztó Meduza — tekintete. Sok ezrek átka nehezedik az ő emlékére s a történelem ítélőszéke előtt nincs számára irgalom. „Kérlek, édes Zsófikám”, — írta hozzá búcsulevelében a szerencsétlen fejedelem — „az én hozzám való tökéletes szerelletedet holtom után is mutassad meg, kibem nem is kételkedünk; nekünk megbocsáss, ha vétettünk volna, az isten dicsőségére vigyázz, az igaz vallásban, kibem velünk éltél, állhatatos légy változatlanul; Ferkót abban nevelj, semmi világi dicsőség, felelem attól el ne szakaszson.” És Zsófia, kibem a Báthoryak minden kegyetlen hajlama fokozott mértékben megvolt, mibe sem vette e szavakat. Még nem hervadt el férje koporsoján a koszoru, és szívében már kihalt hitsorsai iránti jóindulata. Fiával együtt katolikus hitre tért s legádázabb

ellensége, legvéresebb üldözője lett a protestánsoknak. Ellenök kiadott rágalmozó leveleiről azt mondta Montecuccoli, hogy aranyba kellene foglalni, de a magyar történetírás gyászke-retre foglalta azokat.

Méltó társa volt Szelepcsényi György, a szelidieklü Lippaynak utódja Esztergom érseki székeben. Emlékezete vérrel van a magyar protestánsok évlapjaira beírva s alakja a mindenkor hazafias magyar főpapságnak undortkeltő szegényfoltja. „Ordít, visit a hamis mámonára. Nincs oly hamisság, a ki nálla pénzzen nem árus. Édes mézet nyál ajkain, midőn ocsmányul hazud” írta róla a buzgó katolikus Nádasdy Ferenc és Széchenyi György, Kalocsa érseke következőleg nyilatkozik egyik levelében e pénzszerző, részeges főpaptársáról: „Nem kellene megvizsgálni, honnan származott az ő kincse? Nem más módon, mint akképen hogy ez az ember sokféle erőszakossággal és zsarolással tölem s az egész országtól harácsolta össze.”

Versenyzett vele a nemzetirtó munkában püspöktársa, Bársony György, a ki nem átalotta püspöki jövedelmét a protestánsok ellen küldendő orgyilkosok felbérelésére fordítani. Nem kísérel meg leírni, hogy ki volt Kollonics Lipót? Mindig úgy tudtam, hogy a történelem nem ismer sem angyalokat, sem ördögöket, hanem csak embereket. Ő azonban ördög volt, a Belzebubok Belzebubja.

A mi most következett, azt vérbe mártott

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

ebben a költségvetési javaslatban is 29 millió koronával, hogy a jelzálogkölcsönök az utolsó 10 év alatt megkétszereződtek. Azt is bajos tagadni, a mit az egyik ellenzéki szónok a képviselőház mai ülésén mondott, hogy az Ausztriával fenálló gazdasági közösség az oka saját viszonyaink folytonos rosszabbodásának, mert bizony már a hatodik éve, hogy az odaát uralkodó anarchia folytán saját közgazdaságunk is minden irányban a bizonytalansággal együtt járó tengődés kórtüneteit mutatja.

Nem lehet attól az igazságtól sem elzárkózni, hogy Ausztriában még ezt az ideiglenes s törvényen kívül fenálló gazdasági kiegyezést sem — a melynél kevesebbet pedig mi el nem fogadhatunk — hogy ott még ezt vagy ehhez hasonló sem fognak akceptálni, és ha máma helyreállana Ausztriában az alkotmányos rend, ez azzal kezdené a funkcióját, hogy a fenálló gazdasági egyezséget érvénytelennek mondaná ki, s beláthatatlan válságokat idézne föl. Nyilvánvaló, hogy nincs Ausztriában oly tényező, sem a kormányban, sem a parlamentáris pártokban, sem egyes osztályokban vagy néptöredékekben, mely velünk oly kiegyezés kötésére volna hajlandó, a melyet mi általában elfogadhatnánk. És jóllehet, hogy ez így van, hogy ez közmeggyőződés, még se látjuk a kibontakozás előre készített útját. Ez pedig annál aggasztóbb, mert az egyetlen eszköz, a melyet saját előnyünkre felhasználhatnánk, sőt az egyetlen megoldás, ha a szakítás bekövetkeznék: az előkészület az önálló vámterület sorompóinak felállításához, ez az egyetlen és utolsó remedium szinte egészen elejtve látszik lenni.

Az önálló vámterület ma közóhaj, azonkívül pedig általános meggyőződés az, hogy annak felállítását a magyar érdekek súlyos károsítása, a magyar államiság mély megaláztatása nélkül mellőzni nem lehet.

A kormánynak tehát, ha a jelen költségvetési vitából nemcsak a szavazatok által, hanem erkölcsileg is győzelmesen akar kikelni, ha fenakarja tartani maga

íránt a közbizalmat, abba kell hagynia az orákulumszerű kijelentéseket, és határozott programot kell adnia arról, hogy a közel jövőben, még ebben az évben bekövetkező és döntő eseményekkel szemben miként véli az ország érdekeit megvédeni.

Két petíció. A görgői kerület Várady Károly pártokivüli függetlenségét választván képviselőjévé, a választást megtámadták az ellenpártiak s a tárgyalást mára tűzte ki a Kuria. Minthogy azonban a petíciót visszavonták, a tárgyalás elmaradt.

A temesrékási választás ügyében, két napon át tartott tárgyalás után, a Kuria ma délből hirdette ki a határozatot. A kerület mandátumát Lendl Adolf szabadelvű párti nyerte el, ám a választás ellen az ellenjelölt, Joanovits Sándor temesmegyei főjegyző hívei Lehotzky Antal dr. fővárosi ügyvéd útján petícióval éltek. Vesztegetést, etetés-itatást és pressziót panaszoltak. A Kuria elrendelte a vizsgálatot.

A pénzügyi bizottság január hó 30-án az országos ülés alatt délelőtt 11 órakor a képviselőház, szokott helyiségében ülést tart. Tárgy: az állandó országház építésének az 1900. és 1901. évben történt előrehaladásáról a miniszterelnök jelentése.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 29.

Nagy vihar volt ma a képviselőházban Vázsonyi miatt. A néppárt kezdte s bár az első megjegyzés a vita elején hangzott el, a forrongás csak az ülés végén következett be. Erről azonban lapunk más helyén írunk.

A költségvetés csendesen, minden nagyobb hullámmal nélkül folyik tovább. Sem a Hortoványi, sem a Csávolszky ellenzéki felszólalása nem kelt nagyobb emóciót, kivéve mikor az előbbi Vázsonyit is megtámadta a nemesség elleni kijelentéseért.

Majd Miklós Ödön egykori földmivelésügyi államtitkár mondott szakavatott, tárgyilagos beszédet, melyet az ellenzéken itt-ott zavarni iparkodtak. Az előbbi figyelmeztetésre Miklós átszólott:

— Engem nem irritál!

Az ülés elején élénk és meleg óvációkban részesült Plósz Sándor igazságügyminiszter, aki ma nyújtotta be a polgári perrendtartás reformjáról szóló törvényjavaslatot. Az ünneplésnek

tanuja volt a karzaton a miniszter családja is. Ott volt a kegyel és asszony és három szépséges, ritka műveltségű leánya is, a kik körül később egész udvar keletkezett.

A vita pedig többnyire szürke volt és unalmas, miként a télies zord havas idő odakünn.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác, és Cseh Ervin miniszterek.

Az irományok előterjesztése után elnök bejelenti, hogy Tisza Kálmán lemondott főrendi tagságáról.

Nyegre jegyző bejelenti, hogy Zboray és Nassy interpellálni fognak.

Plósz Sándor igazságügyminiszter bejelenti az általános polgári perrendtartás reformjára vonatkozó törvényjavaslatot. (Eljenzés)

Következik

a költségvetés tárgyalása.

Hortoványi József: Új rendszert kíván különösen közgazdasági téren. Ne csak a nagy tőke nyerjen állami támogatást, hanem a földbirtokosok is. Sok takarékpénztár uzsoráskodása miatt uszót el a sok földbirtok, és vándorolt idegen kézre. Elpanaszolja a kvóta felemelését s azt mondja, ha az egyházpolitika szét nem darabolta volna az ellenzékot, nem lett volna hatalom, melylyel a kvótafelemelést megszavazni lehetett volna. (Tetszés a néppártban.) Akadt egy képviselő, a ki a demokraciát valja programjának és a Királyutcában sárba tiporja a régi magyar nemességet. (Tetszés a néppártban.) A Vázsonyi demokraciája visszaélés.

Rakovszky István: Pökhendi demokrácia!

Hortoványi: A kisbirtokos nagyobb s igazi védelmet sürgeti és felhívja az egész ellenzékot, hogy egyesüljön az osztrák kiegyezés ellen, nehogy még ezután is kiszípolozzanak bennünket. (Helyeslés az ellenzéken.) Az önálló vámterület követeli és az önálló nemzeti bankot. A költségvetést nem fogadja el.

Miklós Ödön szerint gazdasági helyzetünk súlyos, a mit a pénzügyminiszter is elismert. Epen ezért nagy érdeme, hogy fenn tudta tartani a pénzügyi egyensúlyt, sőt beruházásokra is áldozott. (Helyeslés jobbról.)

Beruházásokra a jövőben is szükség lesz. A földbirtokos osztályt meg kell menteni a vagyoni romlástól. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy mennyi teher nyomja a magyar földbirtokot. A kis- és középbirtokok is veszedelemben vannak. Pedig a földbirtokos osztály a nemzet gerince. Oda kell azt juttatni, hogy tovább is teljesítse a nemzet iránti kötelességeket.

Olcsó kölcsönhez kell juttatni őket. Szól

tollal jegyezte fel Klio a magyar történelem évlapjaira. Ártatlan emberek ezreivel teltek meg a börtönök, magyar protestáns papok és tanárok mint gályarabok sínyletek messze tengeren és zokogva keseregtek a távol idegenben:

„Utcáról utcákra az nagy hévségben
Hurcolnak bennünket német köntösben;
Csak meg nem halunk az mészkeverésben,
Bilincsben vetnek estve az börtönben.”

Feldúlták sok ezer család békés otthonának boldogságát, kitépék a gyermeket a szerető szülők karjaiból, elragadták a férjet szerető hitvesétől s elvitték az apát ártatlan gyermekei köréből. Semmibe sem vették a magánvagyon szentségét s elviselhetetlen adókkal terheltek az ország mindenrangu lakosát. „Elakad nyelvem” — írta Széchenyi György. Kálcsa érseke a királynak „midőn beszélni akarok, reszket kezem, elborít a köny, midőn ezeket írom, mert előre látom a bajok liasát, mely ez adóból keletkezik.” De a királyra nem hatott semmi, hiába volt minden kérés, minden könyörgés s ki tehetette, az menekült török földre vagy Erdélybe s lett törökké vagy bujdosó kuruccá. Ekkor hangzott fel először a híres kuruc tábori dal:

„Töltsd az kupágot, — töltsd az pulhákot,
Készen tartsd jó, súlyos szabladat.
Ugy igyál bort, hogy ha hallod az trombitákat
Vért ihassál s német testből rajk garmadákat!”

Erdély magáévá tette a társország sérelmét s mialatt Lipót rendelete hazánk alkotmányát eltörölve az országot örökös tartománynak jelenté ki, azalatt Erdélyből kitört a bujdosók hada s fegyverzörgéstől visszhangzott a felvidék. Bocskay István és Bethlen Gábor nemzetvédő hős alakjai mintha új életre keltek volna, kézmármíri Thökölyi gróf Imre méltó utódjuk lett. A Zrínyiek és Rákóczyak dicsősége Zrínyi Ilona keze révén ő reá szállott, s midőn a megrémült Bécs békéltetési kísérletei meghiusultak, midő Pálffy Tamás, Nyitra hazafias püspöke, Lipót feltétlen híve, a pozsonyi értekezlet nyílt ülésén Lipót képviselőjének, az egész magyarságot rágalmazó hitvány Hoehernek szemé közé vágta a „gazember” szót, midőn Thökölyi zászlót bontott a „szabadságért és igazságért,” az ő pártján volt az ország legnagyobb része, őt támogatta XIV. Lajos, a franciák királya, az ő segítségére sietett Kara Musztafa, az új nagyvezér, és az egykoru ének benne látta azt a férfiu:

„Az ki régen fegyvert fogott hazájáért,
Küzdök is annak megmaradásáért.”

Thökölyi csakhamar ura volt az országnak. A kurucok százezrei siettek vele együtt Bécs alá, a hova végtelen török sereg hömpölygött. A Habsburgok hatalma megrendült, vége elérkezettnek látszott; ám a kocka fordult; a hős lengyel király, Szobieszky János csapásai alatt semmivé lett az ostromlók roppant tábor a s ujjongva írta az egykoru labanc verselő:

„Körmöten macskának nehéz fát hágni,
Sánta ebnek Bécsot nehéz megjárni;
Körmötenül — helytelenül kezdél ur lenni —
Bánja immár szegény Thököly, mert nincs mit tenni.”

A végzet nem akarta, hogy Lipót alakja a dicsőség minden nimbusza nélkül szálljon az utókorra, s gondoskodott róla, hogy a gyűlölet sötétségébe az érdemnek egy halovány sugara is hatoljon. Csakhamar felszabadult Buda vára, az alföld rónája és a harsányi Süveg hegy alján, tözsomszédságában a gyászos emlékü mohácsi csataternek közel huszezer török lemészárlásával torolta meg lothringeni Károly a 161 év előtt elesett vitézek halálát. Thökölyi és a kurucok szent ügye elbukott. A francia király önérdéksugallta rokonszenve nem segített rajta, a török ereje meg volt törve, Erdély hatalmát pedig az ottani udvari ármányok verték békóba. Apaffy Mihály, ez a tedd ide-tedd oda fejedelem tehetetlenül nézte tanácsóainak versengését, s midőn Bánffy Dénes tragikus bukása után, mellyel Erdély két leghatalmasabb családjának, a Telekyek és Bánffyok évszázadokig tartó halálos gyűlölködése kezdődik a hatalom teljesen a ravasz Teleky kezébe került, a gyenge fejedelem Cserei Mihály szavai szerint: „már utoljára annyira félt, hogy ha valaki más beszélt is a fejedelemmel, mind vigyáztatja, hogy nem jö-e Teleky Mihály, s alajtokon mentek is fel hozzája, a kikkel beszélni akart, hogy Teleky meg ne tudja.”

ezután a kivándorlásról, a mely ellen hathatós övintézkedéseket sürget.

Kubik: Már régen kellett volna!

Miklós: A közlekedési eszközöket tökéletesíteni kell. Sokat költöttünk már a vízszabályozásra.

Rakovszky: Elég volt a vízszabályozásból! Elég! Elég!

Miklós: Mégis folyóink még szabályozásra szorulnak. Szól ezután az adóreformról, a melyet már 29 év előtt tervezett a Ház egyik illusztris tagja.

Pichler: Ki az?!

Rakovszky: A nevét?!

Miklós: Idézi az illetőnek akkori ide vonatkozó beszédét.

Pichler: Ki volt az?

Miklós: Széll Kálmán miniszterelnök, (Derűtség balról.) a ki meg is fogja valósítani akkori szándékát.

A költségvetést bizalomból is elfogadja. (Élénk helyeslés jobbról.)

Csávolszky Lajos szintén a súlyos gazdasági válságról beszél és Ausztriát okolja gazdasági romlásunkért.

Önálló vámterületet követel és gyávaságnak mondja az ingadozást.

Ezután a pénzügyminisztert támadja meg az adóreform miatt, a melyet egy e ígér, de sohasem terjeszt be. Ez a bitegetés már nem is botrány, hanem humbug. A költségvetést nem fogadja el.

Felkiáltások: Öt perc!

Lindner Gusztáv (szász) a költségvetéssel csak röviden akar foglalkozni. 1848. óta sok minden süjtött a államháztartásunkat. Sokan a legnagyobb tehernek az abszolút korszak adósságainak elvállalását tartják, ámde ezzel szemben vámbevételeink vannak és nem kell önálló hadsereget fenntartanunk. A legnagyobb terheket a vasuti beruházások okozzák. Kötelesség az adót pontosan befizetni. Nagy baj, hogy hitelezőink külföldiek. A kivándorlás ellen szól a hadi létszám leszállítását követeli, a mi csökkentene adósságainkat. Ezután a szász nép-programmot ismerteti.

Pichler Győző: Ez Vilmos császár programja!! Menjenek Németországba! Ez német politika!

Elnök (csenget.)

Pichler: Abszurdum ilyet beszélni! Menjenek Lengyelországba! Ez hallatlan dolog!

Elnök rendreutasítja Pichlert.

Rátkay: Utasítsa Lindnert rendre! (Nagy zaj.) Rendre! Rendre!

Barta Ödön: Hát a szászok nem magyarok?

Linder: Nem álmodunk külön államról, sem kifelé nem gravitálunk. (Köszönjük!) Az egységes magyar államot elismerik, de a magyar szupremáciát nem?! (Oriási zaj. Min-

den oldalról kiabálnak: Rendre! Rendre! Percekig tartó zaj.)

Boncsa: Hát mit kíván? (Nagy zaj.)

Elnök: rendreutasítja Lindnert. (Zajos helyeslés.)

Lindner ezután azt fejtegeti, hogy a kormánypárthoz nem csatlakozhatnak, mert onnan kikütköszöbölték őket.

Es nem kaptak ott biztosítékot a nemzeti-ségi törvény végrehajtására nézve. A függetlenségi párthoz sem csatlakoznak, de a néppárthoz sem, mert az a legszentebb jogot, a teljes vallásszabadságot veszélyezteti. Ők is szeretik a hazát és imádják az istent, mindent odaadnak, de nyelvükre és kulturájukról nem mondanak le (Helyeslés a szászok között.)

A javaslatot elfogadja.

A vitát holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

A hitoktatás ellen.

Berlin, január 29. A centrum türelmi indítványára vonatkozólag a szociáldemokraták a birodalomgyűlésen módosítványt nyújtottak be, a melyben azt kívánják, hogy a német birodalom valamennyi iskolájában töröljék el a hitoktatást a tantárgyak sorából.

Kína.

Peking, január 29. A kormányzati ügyek intézése az ujévi ünnepek miatt egy hónapig szünetel. Ez okból a Mandsuországra vonatkozó szerződést valószínűleg csak újévkor fogják aláírni. Oroszország hajlandó figyelembe venni a szerződésre vonatkozólag tett különféle kifogásokat és arra törekszik, hogy biztosítsa Kína és az orosz-kínai bank között kötendő szerződés aláírását.

Sándor király nem mond le.

(Védekezés a Karagyorgyevicsék ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 29

Azzal a legutóbbi napokban elterjedt híreszteléssel szemben, hogy Sándor szerb király Karagyorgyevics herceg javára le akar mondani a trónról és hogy Ausztria Magyarország és Oroszország ebbe beleegyezett, a *Fremdenblatt* arra utal, hogy szerb trónöröklési kérdés nem létezik, vagy legalább is nem aktuális. Sándor

király 26 éves és egyenes utódok lehetősége nincs kizárva. A szerb trónutódlás problémáját tehát nem szükséges oly nagy buzgalommal megbolygatni. A nevezett lap arra utal továbbá, hogy a szerb alkotmány rendelkezései a mai helyzetre nézve nem elégségesek és ez a hiány most érezhetővé kezd válni. Azonkívül Szerbia mostani kedvezőtlen pénzügyi helyzete is előmozdítja a felforgató válságok fikcióját.

Ilyen állapotok azonban csak muló, fájdalmas epizódok lehetnek az ország fejlődésében. Ezeket az epizódokat tartósaknak venni nem szabad és még kevésbé jogosultak azok a hiresztelések, a melyek rögtön a végső konzekvenciákat vonják le és mindjárt a hatalmasságok beleegyezésével is szorgálnak. Ausztria-Magyarország beleegyezésének belevonása ezekbe a kombinációkba annál inkább kell, hogy elidegenítsen mindenkit, mert monarkiánk mindig szem előtt tartotta a Balkán-államok belügyeibe való be nem avatkozás elvét és ettől soha sem tért el.

Igy védekezik a félhivatalos, a trónra aspiáló Karagyorgyevicsék azonban egész más uton akarják céljaikat elérni. Olyan uton, amelynek felülete éppen nem sima. Erre vall, hogy a Belgrádból Zimonyba járó kis csavargózást erősen őrzi mátlól fogva a szerb csendőrség. Mert tudni való, hogy Zimonyba járnak át azok, akiknek forró a föld a talpuk alatt a szerb konak közelében. A külföldi politikai ügynökök és lapudósítók számára ép oly kényelmes hely ez a kis magyar város ott a szerb határszálon, mint a szerb politikusok számára, ha valami olyan delguk van, a miről a szerb policiának nem szabad tudnia.

Most azért ügyelnek arra, hogy ki megy Belgrádból Zimonyba, mert talán pár nap múlva már ott lesz a nagy *Kara Györgyének*, a szerb nép felszabadítójának unokája: *Karagyorgyevics* Péter herceg. Azért jön, hogy tanácskozzék barátaival és hiveivel a szerb trónöröklés dolgában. Belgrádból titokban sokan mennek majd át Zimonyba. Ha a szerb kormány nem lesz képes ezt az összejövetelt megakadályozni, akkor Karagyorgyevics Péter zimonyi látogatása belekerül majd a szerb történelembe.

A Karagyorgyevics név sok lapot tölt ki már ott. A mult század elején egy *Kara Györgye* szabadtotta fel Szerbiát a török uralom alól. Fia: *Karagyorgyevics* Sándor volt a szerbek első fejedelme e században mindaddig, a míg a skupstina oroszbarát pártja fejülkerekedett és *Obrenovics* Milost tette meg helyébe fejedelemnek. A száműzött Karagyorgyevics Sándor itt élt Magyarországon, állandóan konspirálva szerbiai hiveivel. Mikor 1868-ban Topcsiderben legyilkolták Milos fejedelmet, mindenki Karagyorgyevicsét gyanúsította a gyilkosság értelmi szerzőségével. A szerb bíróság in contumaciam 20 évi fogházbüntetésre ítélte a száműzött fejedelmet, aki azután csöndesen várta be halálát Temesvárott.

A száműzött fejedelem fia: *Péter* herceg, aki most Pétervár politikai köreiből keres támogatást terveinek. — Fia, a tizenéves *György* herceg, ott járt kadétiskolába. Ezt a fiut szemelték ki trónörökösné azok, akik a Karagyorgyevics-dinasztiát szeretnék látni a szerb trónon, ha Sándor királylyal kihalna az Obrenovics-család.

Szerbiából egyelőre hivatalos nyilatkozat nem jött ebben a kérdésben. De szerte a világban érdekes hírek szállnak a szerb trónörökösdés kérdéséről. Minden hír egy névre tér vissza és az: *Karagyorgyevics*.

Egyetlen egyszer ragyogott még fel Thököly csillaga, midőn a világtörténelemben páratlanul álló vonulással a Kárpátok havasain át oly kietlen helyeken s meredek hegyeken keresztül tört török területről Erdélybe, „melyeken soha lovas ember s tán még gyalogos sem járt vala.” Hiába vitte még maga a vén Teleky is a kuruc vezér ellen siető labancok és németek táborába a „maga fejér szakállát;” oda vészett ő szakállastul, labancostul, németestül; Thökölyi maradt a győztes; ám úgy látszik csak azért hogy annál fájdalmasabban érje a század legnagyobb csatavesztése, a zentai megsemmisülés.

A török megszűnt európai nagyhatalom lenni s Thökölyi kezéből kiesett a szabadság zászlaja. Hazánk földje megszabadult a töröktől de szabadsága nem jött el. A győzelmi örömjongásba belevegült az eperjesi mészárszékre hurcoltak halálhorgése. Mialatt Lipót hős vezérei, lothringeni Károly és társai egymásután aratták győzelmeiket, azalatt bösz hóhérajai, Carafa és társai halomra gyilkolták a nemzet legjobbjait s mialatt szabad lett az ország, azalatt elveszett az alkotmány. Drágán fizettük meg a német segítséggel vívott győzelmeket, erőszakkal vették el szabad királyválasztási jogunkat, a fegyveres ellentállás jogát, és erőszakkal szüntették meg Erdély önálló függetlenségét.

Midőn az ország felszabadult, nem volt egyéb egy élettelen rögnél, s még ezt is irigyelte tőlünk a német telhetetlenség. Egy jogtíró rablóbanda, az ujszerzeményi bizottság ki-

rályi birtoknak jelentette ki a visszafoglalt terület legnagyobb részét, melyet a nemzet gyilkosai, a honfúsitott német katonák kaptak jutalmul itten végzett hőhőrmunkájukért s találóan írta fel Carafa bécsi palotájának falára egy ismeretlen kéz, hogy „ex lacrimis Hungariae” „Magyarország könyveiből” készült.

A hirhedt bécsi kéz rettenetesen működött hatalma messzire terjedt. E kéz tartotta fogva a távol kis-ázsiai Nicomedia melletti „Virágmezőn” Thökölyi Imrét és nejét, Zrinyi Ilonát; e kéz zárta a tirol Rottenberg penészes börtönébe Zrinyi Ilona öcscsét, Jánost, e család utolsó sarjadékát; e kéz vezette az elzűllés posványába a fiatal II. Apaffy Mihályt Erdély utolsó fejedelmét; e kéz riasztotta vissza a közpályán való működéstől a Rákócziak, Zrinyiek és Thökölyi dicsőségének, gyászának és vagyonának egyetlen örökösét, II. Rákóczy Ferenczet. A nemzeti ügynek nem volt többé vezére; a kik állásuknál fogva arra hivatva lettek volna, azok készséges labancokká lettek egy-egy bárói vagy grófi címért s gunyosan írja altorjai báró Apor Péter a „Metamorphosis Transylvaniae”-ben, e kedves könyvében: „Azt az egyet írom csak, hogy a mennyien vagyunk, grófok és bárók, hogyha úgy viselnék a grófságot és báróságot, mint a régi magyarok viselték, egész Erdély elég nem volna, hogy titulusunknak megfelelhettünk.”

(Vége következik.)

SPORT.

+ Aradi vívómester Konstantinápolyban. Maione Vincenzo vívómester, a ki évek óta a legnagyobb sikerrel tanítja Aradon az olasz vívómódot, ma Konstantinápolyból, egy ottani olasz vívómestertől felszólítást kapott, hogy vegyen részt az április hó 19-én Konstantinápolyban tartandó nemzetközi vívóakadémián. Maione Vincenzo vívómester, kinek kitűnő jó hírét immár idegen országokban is jól ismerik, részt is vesz a világ legjobb vívómestereinek mérkőzésén.

Általános fegyverszünet a délafrikai harctéren.

(A béke korszakában.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 29.

A délafrikai harctérről újabban ritkán kapunk érdekesebb híreket. A burok egyes apróbb győzelmeiről szolt néha-néha a tudósítás.

Most azonban hirtelen nagyon érdekes hír jön Londonból. Azt táviratozzák ugyanis, hogy az angol kormány általános fegyverszünetet rendel el az egész délafrikai harctéren.

Ez a hír nem lep meg, mert hiszen az angol parlamentben régóta békeszél fujt s ennek a hangulatváltozásnak, valamint a burok állhatatos győzelmének tulajdonítható, hogy az angol kormány a háború befejezése iránt folytat tárgyalásokat.

Az európai sajtó is erősen foglalkozik a béke kérdésével. Tények bizonyítanak a mellett, hogy héketárgyalások vannak most folyamatban.

A brüsszeli „Petit Bleu” szerint Balfournak az alsóházban tett tegnapi nyilatkozatát Londonban úgy akarta kifejezni, hogy a németalföldi kormány a burok nevében békeajánlatokat tett Angliának. Kijelenthetjük, hogy a burok európai megbízottai nem tettek békeajánlatokat és senkit sem bíztak meg, hogy nevükben ilyen ajánlatokat tegyen. Nem tudjuk, hogy mit közölhetett a németalföldi kormány az angollal. Nem lehetetlen, hogy a németalföldi kormány barátságából önként vállalkozott arra, hogy az angol kormánytól puhatóldozék, de lehetséges az is, hogy közleményei csakis németalföldi ügyekre vonatkoznak. A bur megbízottak mindenesetre távol állanak e lépéstől.

Balfournak az alsóház tegnapi ülésén tett nyilatkozatára a „Standard” a következőket jegyzi meg: Balfour óvatosan és körültekintéssel nyilatkozott és korai dolog volna tárgyalásokról beszélni, mielőtt pontosan tudnók, hogy milyen természetűek a Hágából jött iratok. Krüger elnököt és környezetét azonban tárgyaló feleknek tekinteni, dőre gyengeség volna.

A „Daily News” azt mondja, hogy Balfournak válogatott hivatalos stílusban mondott szavaiból lehetetlen kivenni, hogy a kabinet válaszolt-e a német alföldi jegyzékre. A természetes következtetés azonban az, hogy igenis válaszolt. Ha így áll a dolog, akkor kevés kilátás van békére, mert a tárgyalásokat nem szakították volna félbe oly hirtelen, ha lett volna valami alap további diplomáciai akcióra.

Különös, hogy az angol sajtó Chamberlain beszéde óta a békéről nem ír. Ugy látszik, várja a hatást. De Chamberlain csalódott: a nagyhatalmak közül senki se siet egyenes felszólítás nélkül, csak Chamberlain célozgatásaira, Angliának szolgálatait felajánlani. A boerok részéről választ nem várhat a gyarmatügyi miniszter, hisz feltételeiket ismerte parlamenti felszólalása előtt már. Ha pedig azt hitte, hogy a boer vezérek várakozó álláspontot foglalnak el és legalább egy időre megszüntetik az ellenségeskedést, ebben is csalódott. A boer vezérek

egyöntetűen működtek tovább és hogy sikerrel, azt Kitchener is kénytelen belátni.

És ugylátszik, hogy itt keresendő az angol kormány legújabb elhatározásának minden indoka.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Vesztaaszűzek, operetta. (Párosbérlet)
Péntek: A vesztaaszűzek, operetta. (Párosbérlet.)

Szombat: Svihakok, operetta. (Páros bérlet.)

Horváth Paula bucsufellepte.

— Az államtitkár ur. —

Előrelátható volt, hogy ma már zsufolt ház előtt fog Horváth Paula játszani, mert a közönség a bírálatokból tudomást véve az ő kiváló játékáról, élvezetes színházi estében akart részesülni, amiben az egész téli szezonban csak nagy ritkán volt része.

Horváth Paula igen ügyesen választotta a darabokat, mert Zaza épugy, mint az Államtitkár fő női szerepe busásan nyújt alkalmat arra, hogy a kacérkodó hölgyek minden ügyességét, báját, raffineriáját bemutathassa. Ez a kacérkodás Horváth Paula nagy erősségét képezi, mert a játékot, az arcjátékot, a kedves csevegési képességét támogatja és fokozza a színpadi megjelenése, és annak minden eleganciája.

Mai alakításában a legnagyobb feladatot képezi az államtitkárral való nagy jelenése. A közönség feszült érdeklődéssel kísérte minden szavát, minden mozdulatát és hogy mennyire tudta a közönséget megragadni, azt megmutatta a nyílt színen felhangzott zajos taps. A szöveg érdekesen fokozza a hódítás csatatervét és Horváth Paula ezt a fokozatot minden legapróbb részletében mutatta be.

A közönség minden felvonás után többször hívta ki a vendéget. A környezet azonban nagyon közepes volt. Palágyi, mint államtitkár nem volt a helyzet magaslatán, szintelen volt épen legszebb jelenetében. Tolnayné meg kell dicsérni azon áldozatkészségeért, hogy a nem az ő szerepkörébe eső anya szerepét eljátszotta. Tekintve, hogy alig volt ideje arra elkészülni, ügyesen állta meg helyét. Carolus.

* Sugár Arankáról a temesvári magyar lap a következőket írja: „Illetékes helyről nyert értesüléseink szerint Zilahy Gyula, az aradi színház új igazgatója Sugár Aranka utóbbi aradi fellépésének frappáns sikere folytán fényes ajánlattal kínálta meg a művésznőt. Az aradi direktor állítólag dupla fizetést ajánlott a jeles művésznőnek. Mi a magunk részéről csak gratulálhatnánk az aradi közönségnek, ha sikerül a művésznőt megkapniok.”

* Mazey Péter Szegeden. Mint a Sz. N. értesül, Janovits Sándor dr., a szegedi színház új igazgatója virágvasárnaptól kezdődőleg szerződtette Mazey Pétert, a szegedi színtársulatnak évekké elozott volt kiváló művész-tagját, aki jelenleg Aradon a közönség és sajtó teljes méltánylása mellett működik.

* Magyar színészet Lippán. Berki Ferenc színtársulata, mely e hó eleje óta játszott Lippán, ma befejezte ottani vendégszereplését. A lippai intelligencia felette gyengén pártolta e jóra való színtársulatot, melynek kiválóbb tagjai: Berki Ferenc, B. Molnár Eszti, Derenghy István, Kardosné, Szabados László, Tomaj Ella, Pálfi János.

* A temesvári színházban tegnapelőtt az „Aranyember” került színre Krisztyán Tódor szerepében ifj. Polgár Károlylyal, akit Makó Lajos igazgató most szerződtetett Pethes helyére. Első föléptével teljes mértékben megnyerte a temesvári közönség öszinte rokonszenvét. A felvonások után és nyílt színen is sokszor kitapsolták, előadás után pedig az ifjuság is lelkesen tüntetett mellette.

Ingyen kenyér!

— Háromezer adag kenyér. —

Arad, január 29.

Az ingyen kenyér emberbaráti intézményének krónikájában a mai napot külön ki kell emelnünk.

Ma oly nagy tömegben tödultak az éhezők az irgalom forrásához, hogy a kivezényelt rendőr csak ügyyel-bajjal tudta fönn tartani a rendet.

A Salac-utcának az Andrássy-térre szögellő torkolatánál a délelőtti órákban valóságos megakadt a közlekedés. Százával csoportosult a kenyeres bolt elé a szálmalmat gerjesztő emberek sokasága, hogy csillapítsák éhségüket.

Bent az alatt szinte lázasan folyt a munka, hogy mentül hamarabb kielégíttessenek a künn várakozók is.

A mai napon közel háromezer ember fordult meg a boltban, tehát egyezer emberrel több mint az eddigi átlagos szám.

Háromezer karaj kenyeret leszelni és kiosztani néhány óra alatt, nem kis munka, s ebben a munkában derekasan megállja helyét a könyöradományok intézősége. Egymással vetélkedve dolgoznak, hogy mentül hamarabb kenyérhez juttassák azokat, akik éhesek.

Demmelbauer Jakabné urnő két kilogramm szalonnát és két kilogramm töpörtöt volt szives a mai napon a kenyeres boltba juttatni kiosztatás végett.

Jótekonysági akciónk a vidéken is tért hódít. Több ízben kaptunk már kisebb nagyobb adományokat a környékbeli községekből. Ma özv. Temesváry Jakabné urnő küldött be hozzánk posta útján tíz koronát az ingyen kenyér céljaira.

Mai gyűjtésünkről a részletes kimutatás itt következik.

	Korona
Özv. Temesváry Jakabné ...	10.—
Basch Leó ...	1.—
Ifj. Zetyik Károly ...	1.70
Weisz Gyula ...	—71
Mai gyűjtésünk eredménye ...	13.41
Hozzáadva a tegnapi kimutatott ...	3233.49
Eddigi összes gyűjtésünk ...	3296.90

Ifj. Zetyik Károly gyűjtése. Ifj. Zetyik Károly 10, Réthei Frigyes Josef, N. N., N. N. 20—20, Zetyik Lajos, Lenkey György 40—40, Popovics György 20 fillér. Összesen 1 kor. 70 fillér.

Weisz Gyula gyűjtése. Kovács Lajos 10, Weisz Gyula 4, Vészi Erzsébet 2, C. C. 10, M. M. 6, Braun Oszkár 10, Braun Sanyika 10, N. N. 4, Ua paurre hongrois 1, N. N. 5, Egy honleány 4, L. I. 5 fillér. Összesen 71 fillér.

Az adományokat a kiadóhivatal címére kérjük küldeni.

Gyűjtőívvel mindenkinek, a ki hozzánk fordul, szívesen szolgálunk.

TANUGY.

(—) Az iskolaszék ülése. Mint már a lapunkban leközölt hivatalos meghívó tudatta, Arad községi iskolaszéke holnap, január 30 án délután négy órakor választó és rendes havi ülést tart. Az ülés iránt általános az érdeklős, amennyiben holnap fog megalakulni az iskolaszék, mely most elnököt is választ, azonkívül az elhunyt Csik János helyére egy elemi iskolai tanítói állásra hirdetett pályázat fölött ezen ülésen fog dönteni az iskolaszék.

Botrány a képviselőházban.

(Az ellenzék Vázsonyi Vilmos ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 29.

Az új képviselőháznak ma volt legizgatottabb ülése az országgyűlés megnyitása óta. Valóságos botrány keletkezett egy honatyai költségvetési beszédéből, mely mintegy kitérőképpen szólt dr. Vázsonyi Vilmosnak, az egyetlen demokrata képviselőnek politikai magatartásáról és Debrecenben hirdetett különleges nézeteiről.

Ez a gyűlés elején történt, közben egy pár szónok elmondta budget-beszédét s az igazi vihar csak az ülés végén tört ki. De aztán kitört teljes erővel. Valósággal forrongott a Ház, izgatott volt a hangulat, repültek a sértő megjegyzések és közbeszólások, melyek között nem egy gyalázó is akadt.

A szóharc hőse Rakovszky István volt, aki immár állandó padasszinja a képviselőházi botrányoknak. Az egész ellenzék hangulata Vázsonyi ellen fordult, ki egymagában állott a vihar közepette. Olyan nagy volt a forrongás, hogy az elnök kénytelen volt az ülést további incidensek elkerülése végett hirtelen berekeszteni.

Erdekes, hogy a Kossuth-párt is egészen Vázsonyi ellen fordult s a néppárttal együtt tüntetett és abcugolta Vázsonyit, kinek debreceni szereplése óta ugyan csak megszorodtak a politikai ellenfelei.

A Vázsonyi-ellenes demonstráció lefolyását a következőkben ismertetjük:

(A Kossuth-párt Vázsonyi ellen.)

A Kossuth-párt tagjai között visszatetszést keltett Vázsonyi Vilmos dr. szereplése és a pártban mozgalom indult meg, hogy a demokraták parlamenti szóvivőjét az ellenzék padraiból kizárják s hogy a háznagyot fölkérjék arra, hogy ültesse Vázsonyit máshová, mert „hazafiatalan, kozmopolita elveket valló képviselővel nem ülnek egy helyen.”

Ezt a kezdettől fogva lappangó mozgalmat Vázsonyinak, a képviselőházban történt mai felszólalása pattantotta ki.

A mai ülés folyamán, a néppárti Hortoványi a büdzsé-tárgyalás során, éles szavakkal bírálta Vázsonyi politikai magatartását. Elmondta róla, hogy akadt egy képviselő, ki a demokraciát vallja programjának s a Király utcában sárba tiporja a régi nemességet.

Ez a kijelentés nagy tetszést aratott a néppárton s ez a tetszés buzditotta Hortoványit ama kijelentésre, hogy Vázsonyi demokráciája visszaélés, Rakovszky pedig ráduplázott, hogy „pökhendi demokrácia.”

Vázsonyi emelkedett fel szólásra s személyes kérdésben Hortoványival szemben kijelentette, hogy annak idején részletesen ismertette programját s annak alapján küldték a képviselőházba választói. A néppárt azonban minden áron beléakart kötni s Rakovszky oda kiáltotta neki, hogy megugrott a tüntetések alkalomával a rendőrség elől.

— Huszadik a ki ezt mondja! — kiáltotta vissza Vázsonyi, mire a néppárt a rendreutastását követelte. Az elnök felszólította Vázsonyit, hogy magyarázza meg, hogyan értette e közbekiáltást. Vázsonyi kijelentette, hogy a sajtó ama részének szólt a megrovás, amely hamisan ráfogta, hogy megugrott; kijelentette továbbá, hogy a történelmi nemességet nem bántotta s e vádat visszautasítja.

Rakovszky személyes kérdésben szintén visszavonta ama kijelentését, hogy Vázsonyi

„megugrott,” de állítja, hogy a tüntetések elől elbujt. Vázsonyi visszakíáltotta:

— Nem igaz! Nem igaz!

Óriási kavardást keltett ez az éles szóharc. Az egész ellenzék el van keseredve Vázsonyi ellen.

Kérdés, vajon Vázsonyi beszédével és személyével, vagy tetszetős demokratikus elveknek a gyakorlatba való átültetésével sincsenek az ellenzéki honatyák megelégedve. Szinte azt hinné az ember, hogy a tekintélyüket föltik. Vázsonyi pedig azzal vigasztalódik, hogy az ujitók sorsa — ez.

(A képviselőházban.)

Linder Gusztáv szász képviselő éppen befejezte beszédét, mikor az ülésterembe megérkezett Vázsonyi és rögtön szót kért. Itt kezdődött a vihar.

Vázsonyi Vilmos kijelenti, hogy nem halotta Hortoványi néppárti képviselőnek az ő politikai elveiről és szerepléséről tett kijelentéseit, csak később értesült róla. Személyt Hortoványi nem említett, de miután a Házban rajta kívül nincs más demokrata képviselő, ez csak ő rá vonatkozhatott. (Felkiáltások: Nem hallgatjuk! Eláll! óriási zaj és lármá. Elnök csenget. Ujabb felkiáltások: Hortoványinak igaza van!)

Rakovszky István: Szégyelje magát, megugrott.

Vázsonyi: Nem szoktam megugrani. Hazudik, aki ezt mondja. (Felkiáltások minden oldalról: Rendre, rendre! Tessék rendreutasítani!)

Elnök: (Csenget.) Ne tessék ilyen kifejezéseket használni. (Általános helyeslés.)

Vázsonyi: Kijelentem, hogy nem Rakovszkyra értettem, hanem arra a sajtóra, mely tendenciózusan közölte beszédeimet. (Nem hallgatjuk! Eláll! Felkiáltások.)

Fáy István: Hát aki a szemébe vágta, annak mit felel?

Vázsonyi: Álljon elő, aki mondta. A történelmi nemességről tisztelettel szoltam, csak az újat perhorreszkáltam. (Felkiáltások: Most jérdit! Nem hallgatjuk! Eláll!)

Rakovszky: Kijelentem, hogy a kifejezést arra értem, hogy Vázsonyi a rendőrök elől ugrott meg.

Vázsonyi személyes megtámadtatás címén kér szót. (Nem hallgatjuk! Zaj, kavardás, a képviselők elhagyják helyeiket és az elnöki emelvényhez tördülnek, óriási zaj között, Vázsonyit abcugolva.)

Elnök (csenget): Csendet kérek! Kérem a képviselő urakat, menjenek helyeikre. Ne állják körül az emelvényt, mert nem látok. (Felkiáltások: Helyre! Helyre!)

Vázsonyi a helyén áll és beszélni akar. A mint belefog, Nem hallgatjuk és Eláll! felkiáltások hallatszanak. Végre szóhoz jut.

— Kijelentem, ha Rakovszky visszavonja szavát, hallgatok! (Felkiáltások dairól: Igaza van Rakovszkinak, ne vonja vissza!)

Vázsonyi: Nem lepnek meg ezek a felkiáltások, mert hozzá vagyok szokva, hogy az ellensegeim minden eszközt felhasználnak üldözésekre.

Rakovszky: Mi van a kulturbestiával?

Vázsonyi: Ugy látszik, Rakovszky szeretné ezt hallani. Ha kíváncsi rá, elmondom.

Rakovszky: Gyalázat ilyent állítani.

Vázsonyi: Ez műfelháborodás. (Felkiáltások: Eláll! Vonják meg tőle a szót!)

Vázsonyi: A Király-utca van olyan jó, mint a Ső-utca, ahol a Magyar Állam szerkesztősége van. (Zaj.)

Elnök megállapítja a jövő ülés napirendjét folytonos zaj és lármá között. Az elnök szavát senki sem hallja.

Rakovszky reflektálni akar Vázsonyi szavaira. Módosítja kijelentését arra, hogy Vázsonyi nem ugrott meg, hanem gyáván elbujt.

Vázsonyi: Nem igaz. (Zaj, abcugolás.)

Rakovszky: Eddig Magyarországon és másutt is mindig az volt a szokás, hogy ha valaki valami mozgalmat inszcenált, a melyből tüntetés származott, az azalatt ott is maradt. (Taps, éljenzés. Vigyázzon! Felkiáltások) Aki tiszteséges, magyar érzésű ember, az bátran és nyíltan megy előre, de nem izgat alattomosan. (Eljenzés.)

Vázsonyi szót kér személyes megtámadtatás címén.

Erre olyan zaj és lármá keletkezett, hogy Vázsonyi szava teljesen elveszett. Abcug, nem kell itt, menjen innen, ki vele, ne beszéljen, — felkiáltásokkal illették. Az óriási zajban egy szót sem lehetett érteni. Óriási nyugtalanság lepte meg az üléstermet.

Elnök öt perc szünetet rendel.

Ez a lehető legizgatottabb hangulatban telik el.

Szünet után az elnök bejelenti, hogy az ülést holnapra halasztotta el s így a mára bejelentett interpellációk is holnapra maradnak.

(Tüntetések az uton.)

A mai képviselőházi botrányból kifolyólag a terézvárosi demokrata-körben ma este az összes fővárosi demokrata egyesületek és szervezetek gyűlést tartottak. A gyűlés igen izgatott hangulat mellett folyt le. Azt az eseményt tárgyalták, melynek színhelye ma délelőtt a képviselőház volt.

A gyűlést Bessenyei Ferenc elnök nyitotta meg. Előadta, hogy a képviselőházban a szólásszabadságot és a képviselői immunitást ma támadás érte. Ezt a csorbát ki kell köszörsülni. Szükséges, hogy a gyűlés megbotránkozásának adjon kifejezést a képviselőházi botrány felett. Reményli, hogy a demokrata-párt gondoskodni fog a retorziókról.

Több szónok beszélt még ezután ugyanilyen irányban.

A gyűlés határozati javaslatot fogalmazott meg, mely azt mondja ki, hogy a demokraták megbotránkozásuknak adnak kifejezést a mai események fölött és minden körülmények között elvárják, hogy a sérelem megtorlást nyer.

Az utolsó előtti szónok Goldner Adolf dr. szocialista vezér volt, aki az összes magyarországi szociálisták nevében kinyilatkoztatta, hogy a munkások Vázsonyi népképviselő megvédelmezésére mint egy ember talpra fognak állani.

A demokrata kör vasárnapra népgyűlést hívott össze.

Holnap délelőttre nagy tüntetésekre van kilátás. A demokrata körből délelőtt 10 órakor egy nagyobb menet fogja kísérni Vázsonyit a képviselőházba. Természetes, hogy ellentüntetésekre is nagy a kilátás, mert az egyetemi ifjuság már ma este szervezkedik erre.

A késő éjjeli órákban gyűlt össze az egyetemi nemzeti párt az a csoportja az Egyetem-téren, amely a multkor is tüntetett Vázsonyi ellen. Az ifjuság Rakovszky mellett tüntetett. A tüntetők várják, hogy Rakovszky megjelenjen közöttük.

Az egyetemi reformpárt tagjai ma este a demokrata körben látogatott gyűlést tartottak, ahonnan tüntető menetben felvonultak a Budapesti Hírlap szerkesztősége elé s ott a B. H. nak és az Esti Újság-nak egy-egy számát Vázsonyi éltetése mellett elégették.

A menetet a Rókus-kórházból előjött rendőrség szétzavarta s a tüntetők közül egy reformpárti egyetemi hallgatót letartóztatott. A tüntetők azonban újra csoportba verődtek és Rakovszky István ellen, annak Muzeum-köruti lakása előtt tüntetést rendeztek.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Erzsébet Jótekonv asztaltársaság szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendezte heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

(*) Jövahagyott alapszabályok. A „Pécskai függetlenségi olvasókör” alapszabályait a mkir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

„Szerelmi végszükség.”

(Érdekes bírósági ítélet.)

Arad, január 29.

Valamelyik német jogilap referál a maga száraz és szakszerű hírei közt a következő érdekes pikantériáról:

„A lyoni törvényszék egyik ítélőtanácsa fölmentette O. asszonyt a házasságtörés vádjáról, noha a tárgyaláson az asszony maga sem tagadja a vád alapjául szolgáló tényállást. De azzal védekezett, hogy nagy szerelme olyan önkívületi állapotba hozta, melyben minden ellentálló képessége megtört. Pszichológiailag és fiziológiailag valóságos kényszerhelyzetbe került, hogy az oltár előtt fogadott hűségét megszegje. Férje ellen valópert azért nem akart indítani, mert becsülte urát, s tudta róla, hogy semmi szín alatt nem — egyezett volna bele a válásba.

Ennyit mond a német jogilap szűkszavú és hézagos referádája. Ennyiből is kitűnik azonban, hogy felette érdekes, sőt jelentős esetről van szó. A francia bíróság, mely híres a maga liberális felfogásáról, itt valósággal uttörő szerepet vállalt és törvényadta hatalmában, az igazságot szolgáló fórumon szentesítette az ugynevezett „léha felfogású világ” könnyen megtermő megbocsátását. Ugyszólván arra az álláspontra helyezkedett, melyet igen kiváló ironik egy hetilapban legutóbb körülbelül így szatirizált:

— A világ csak egyet nem bocsát meg a hűtlen asszonyoknak: a következtetlenséget. Jaj, annak asszonynak, aki megcsalta urát, s aki a bűnbánó Magdolnát adja, amikor hűtlensége köztudomásúvá lesz. „Képmutató, hazug asszony!” — kiáltják rája — „most teszi magát, mintha szánna-bánna a bűnét. Bezzeg, míg nem tudott róla senki...” Am, ha az asszony a leleplezés után kiáll a világ elé és elzokogja fünek-fának: „Mit tettem? Szerettem azt az embert! Szerettem most is! Megtenném újból amit tettem, mert nagyon, nagyon boldogtalan voltam a férjem mellett...” Amikor a hűtlen asszony bátran így beszél, akkor elnémul a világ korholó szava is és mindenki szánakozva mondja: „Szegény asszony!”

Nos, ez csakugyan így is van. És talán nem egészen léha felfogásra vall a világnak ez a magatartása. Elvégre a modern társadalom, mely mostanában a szerelem helyett az érdeket emelte a házasság istenségévé, tartozik ezzel a megbocsátással a maga és a nagy szerelem — áldozatainak.

Mert vannak még nagy szerelmek és annak s szerelemnek halottjai is. Nemcsak olyanok, akik vágyaik örületében, szenvedéseik paroxizmusában önkézzükkel vetnek véget életüknek, hanem olyanok is, kik elhervadnak, elasznek a lelkükben forrongó, soha sem csillapított perzselő tüztől. Az egyikről épp nemrég számolt be a krónika: a szőke német papkisasszonyról, akinek vőlegényét párban agyonlőtték, s aki most követte jegyesét a halálba, csak úgy csöndesen minden betegség külön nyoma nélkül szenderülve át a jobblátba. Tegyük fel, hogy a szőke papleány jegyese nem halt volna meg párban, hanem csak a menyasszonya számára halt volna meg olyformán, hogy a leányt (a hadnagyok nem tartoznak a jó pártiak közé) a mindenható Erdek nevében máshoz adják feleségül. A szőke papleány szerelme valószínűleg csak olyan maradt volna, mint amilyennek azáltal bizonyult, hogy a szegény leány ime belehalt szerelmébe. Es elkövetkezett volna az a pillanat, hogy a szőke papleány úgy érezte volna: vagy az övé leszek, vagy belehalok. S ha akkor a szőke paplány, mint másnak a hites felesége, az ő nagy szerelmében csak odarokad a szerelmese karjaiba: vajjon a világ akkor is a szentimentalizmus könyeit ontotta-e volna a szőke papleány fölé, mondván: „Ime, ilyen a szerelem!” Vajjon nem akadt volna valaki, aki a szent erkölcs nevében ítélettel sujtott volna a hitszegő nőre? ...

A lyoni törvényszék most megkonstruálta a

szerelmi végszükség fogalmát. A végszükség, melylyel a törvény büntetlenséget biztosít annak, aki azért vét a rendelkezési ellen, mert egy hatalmasabb ur, az élet ösztöne kergeti beleje, ez a végszükség meglehet a szerelemben is. És a nőt, ki így bukik el, nem lehet büntetni a törvény nevében. Emberi akaratoknál, közfelfogás által hirdetett erkölcsi tekintetekenél nagyobb lehet a szerelem ereje. Ilyen kivételes esetekben pedig — ez tűnik ki a lyoni ítéletből — hunyjon szemet a világ, hogy ne lássa meg a — maga bűnét. Cs. H.

Fogházra ítelt

aradi könyvkereskedő.

(Ítélet a Bettelheim csődügyben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 29.

Egy hosszú, tíz éves csődügyben ítélkezett ma az aradi kir. törvényszék büntető tanácsa két napi tárgyalás után. A Bettelheim-féle csődügy ez, melynek kezdete visszanyulik abba az időbe, mikor a cég könyvkereskedése a mai Ernyei-üzlet helyén, az Andrassy-téren fennállott.

Két aradi kereskedő, Bettelheim Vilmos és Bayer Emil József állott a törvényszék előtt család bukás vétségében bűnrészességgel vádolva.

1889-ben történt, hogy Bettelheim Vilmos felesége, B. Vessely Borbála és Bayer Emil József megvették a Bettelheim testvérek cég tulajdonát képező könyvkereskedést. Az üzlet azon a helyen állott, ahol most az Ernyei-féle üzlet van s Arad legvirágzóbb könyvkereskedése volt.

Az üzletben Bettelheim Vilmos könyvelői minőségben volt alkalmazva, s nem volt sem cég, sem üzlettárs.

Az üzlet eleinte, talán 2—3 hónapig elég jól ment, de aztán csappant a jövedelem, s a társas cég rossz anyagi viszonyok közé került. A hitelezők beszüntették a hitelt s nemsokára, ahogy a cég az esedékes tartózkodásokat fizetni nem tudták, támadólag léptek fel. A cég fizetésektelenséget jelentett s 1890 decemberében csődbe is jutott.

A csőd folytán a két üzlettársnak lefoglalták mindenét, úgy többek közt a Vessely Borbála tulajdonát képező házi butorokat is.

Még a csőd alól a butorok fel sem voltak oldva, amikor Bettelheim és Bettelheimné a tömeggondnok tudtán kívül eladták a butorokat.

E miatt bajba kerültek. Csalárd bukás miatt megindult ellenük az eljárás. Bettelheimné azonban időközben elhalt s így a vád egyedül Bettelheim Vilmos ellen irányult.

Bayer Emil József, az üzlettárs ellen azon címen emelt vádat az ügyészség, hogy leltárt és mérleget nem készített, továbbá, hogy fizetésektelenségének tudatában nagyobb megrendeleseket tett.

Bettelheim a most megtartott fő tárgyaláson avval védekezett, hogy nagy nyomorban voltak, amikor a butorokat eladták, de különben sem tudták, hogy a butorok eladásával büntetendő cselekményt követnek el.

Bayer Emil József tagadta az ellene emelt vád valódiságát.

A törvényszék más fél napi tárgyalás után hozott csak ítéletet.

A tárgyaláson Fábán Lajos dr. táblai bíró elnökölt, szavazó bírák Kovács Marcell dr. és Szöllősy Jenő dr. törvényszéki bírák voltak. A jegyzőkönyvet Szalay Dezső dr. aljegyző vezette, a vádat Szokolczay Lajos alügyész képviselte.

A törvényszék Bettelheim Vilmost, az enyhítő körülmények figyelembe vételével s a 92.

§. alkalmazásánál egy hónapi fogházra ítélte csalárd bukás miatt s Bayer Emil Józsefet vétkecs bukás vétsége miatt 100 korona pénzbüntetésre, mely behajthatatlanság esetén 10 napi fogházra változtatható át.

A vádlottak felmentésért, az ügyész pedig súlyosbításért felebbezett.

HIREK.

A kultur-bestia.

Arad, január 29.

Sok szó esett róla. A képviselőház mai botránya alatt is. A modern emberről, a kit Witzsche keresztelt el kultur-bestianak.

Nézzetek csak körül jobbra-balra, utcákon, tereken, vendéglőkben, kávéházakban, báltermekben, milyen vigan jár-kél. Kicsoda? Az ember? Dehogy. A kultur-bestia.

Figyeljétek csak meg óvatosan a társadalmat, a közéletet, a politika küzdő tereit? Ki ezekben az ur, ki érvényesül, ki boldogul, ki jut a felszínre, ki az, a kit nem lehet elpusztítani? Kicsoda? Talán az ember? Dehogy. A kultur-bestia.

Nem értitek? Pedig körül vagyunk vele hálózva, bennünk él, általunk táplálkozik, rajtunk bizik: a kultur-bestia!

Ime. Uton-utfélen, utcákon, báltermekben ott van. Jelen volt nagy notabilitás. Ásit vagy hangoz megjegyzéseket tesz, vagy fixiroz vagy néha kegyes leereszkedéssel udvarol. Utjában van a szórakozóknak, a mulatóknak. De jaj neked, ha megszólítod, ha ránézel, ha meglökted, azon mód lenyel, megesz, elpusztít, felaprit, lelő — a kultur-bestia.

Innen ered aztán a befolyása, hatalma, tekintélye, a mely lassanként áterjed más térre. A mi kedves társadalmunk rögtön hőssé, félelem és gáncs nélkül lovaggá és nagy tehetséggé, kiváló képességgé, bámulatos műveltségű egyénné avatja — a kultur-bestia.

Társadalmi pozícióján vonul be a közéletbe. Utjából elsőpri az igazi embert, az erőt, a tehetséget. Aki nem tér ki előle, a ki szembe mer vele szállani, aki utjában áll, azt összezuza, eltiporja, megvagdálja, leszurja, agyonlövi, de mindenesetre eltünteti a föld színéről — a kultur-bestia.

Igy lesz urrá nálunk, így jut álláshoz, hatalomhoz is. Tisztesség, jóindulat, ember-szeretet, kötelességtudás, erkölcs — ostoba fixa ideák — nála.

Ellenben a nyers erő, a vakmerőség, az erőszak, a gőg, a tudatlanság, a kard, a vitor, a pisztoly — ezek az eszközei. Ezekkel s ezek árán jut célhoz. Ékként lesz a társadalom oszlopa, a közélet vezérférfia — a kultur-bestia.

A név, a családi összeköttetés, a tudatlanság, a kard, a pisztoly, a nyegleség, a kistréberkedett pozíció, a pénz, a nyers erő stb. Ezek a kultur-bestia sáncai. Mikor fogja vajjon e sáncokat széthányini a talentum, a munka, az igazi ember. Addig élünk kultur-bestia között s terrorizáló hatalmuk alatt ...

Vasutasok sorsa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

A vasutasok még mindig nem tudják, hogy fizetésrendezési ügyükben mikor számíthatnak komoly elhatározásra. Az ugynevezett „normal status”-on dolgozik ugyan az igazgatóság, de azt minden vasutas tudja, hogy an-

nak életbeléptetése tiszta képtelenség, hacsak a fizetésrendezés címén a most titokban működő protekciót nyilvánossági joggal felruházni s szabályokkal szentesíteni nem akarják. Eppen azért ez csak a látszat megóvása, mintha az igazgatóság csakugyan komoly előmunkálatoakat végezne, holott a fizetésrendezés — titokban ugyan, de egész más irányban már befejezést is nyert.

A m. kir. államvasutak igazgatóságához ugyanis már leérkezett a miniszternek oly tartalmu rendelete, mely a Máv. hét igazgatójának eddig is élvezett működési pótlékát felerészben (tehát az elnöknel 5000, s a többi igazgatóknál 2000 koronát) személyi pótléknak nevezi ki, s mint ilyet a nyugdíjazás alapjául a törzsfizetésbe beszámítani rendeli.

Most tehát ime már boldogok a vasutasok. Segítve van a legrosszabbul fizetett kollegáikon, az igazgatókon, nehogy éhen haljanak szegények, ha netalán szomorú sorsuk őket nyugdíjba kergeti, mert tizenkétezer korona törzsfizetés után mégis csak magasabb nyugdíjcskajár, mint tízezer korona után.

Harmincötezer vasutásból hét tehát megkapta a fizetésrendezést, s csodálatosan az a hét igazgató, aki mind nyíltan ellensége volt a vasutasok mozgalmának. A többi várhat majd boldogabb időkig — a segítségre rászorult vasutasok szükkölkedhetnek tovább, az ő képviselőikben úgy is elegendő hét igazgatónak napokint jóllaknia. Azaz, hogy a többi vasutasokra nézve is rövidesen fog történni némely fontosabb intézkedés, többek között a nyugdíjárulékok levonásának néhány százalékkal való fölemelése, illetve fokozása, mely még mult évi rendelet ugyan, de eddig nem merté az igazgatóság közhírré tenni. Most már lehet, az ut elég jól ki van egyengetve ehhez is, s csak az a kérdés, hogy a vasutasok mit felelnek az ilyen fizetésrendezésre.

— **Uj titkos tanácsosok.** A király *Cziráký* Antal grófnak, *Erdödy* Gyula grófnak és *Vécsey* József bárónak a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta.

— **A város hivatalainak újjászervezése.** Ma délután öt órakor ülést tartott a városházán a város hivatalainak, illetőleg a szervezeti szabályrendeletnek rokonstruálására kiküldött bizottság. A mai ülésen csak az egyes hivatalok főnökei vettek részt s a szervezeti szabályrendelet módosításának tárgyalásában a rendőrségen keresztül a jegyzői hivatalok szervezéseig haladtak. Előzőleg a hivatali ágak vezetői benyújtották *Institutoris* Kálmán polgármesternek, a mai ülés elnökének azokat az elaboratumokat, melyek elkészítésére a mult héten tartott teljes üléstől nyertek megbízatást. Ezen javaslatok — mint említettük — arról szólnak, hogyan lehetne az egyes hivatali szakokban a mostani felesleges munkaerőt megtakarítani, esetleg némely állások megszüntetése árán is.

— **Eljegyzés.** Szathmáry *Mezey* Andor az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár pécskai fiókjának vezetője, eljegyezte Aradon, a bájos *Andrényi* Vilma kisasszonyt.

— **Az új katolikus templom.** Megírtuk annak idején, hogy a város közgyűlésének az új katolikus templom építése ügyében hozott határozatát, mely megengedte a minoritaatyáknak, hogy a templomot a mostani helyén, a templom-utca megszükitése árán is építsék föl, *Kotsis* Laios és társai megfölebbezték. A fölebbzésre ma távirati értesítés érkezett a minisztériumtól, mely a közgyűlés határozatát helyben hagyta. Így már semmi akadályja sincs a templom építés megkezdésének.

— **Magyar gyártmányu hadihajók.** A közös hadügyminiszter három hadihajót rendelt meg hazai hajógyárak an. Magyar iparvállalatok ezuttal első időben részesülnek az osztrák-magyar haditengerészet megrendelésében. A megrendeléseket a teherviselési kvóta arányában osztották meg magyar és osztrák vállalatok között.

— **Az „első női asszisztens.”** Ezzel a címmel ma több lap újságolja, hogy dr. *Loránd* Leát az orvostanári testület a gyermekgyógyászati tanszék tanársegédévé nevezte ki és ez a doktor-kisasszony az első női tanársegéde Magyarországnak. A hír azonban nem igaz, s akit kineveztek, nem *Lea* és nem kisasszony, hanem *Leó* és férfi. A kinevezésről tudniillik az első hirt egy orvosi szaklap hozta, de sajtóhiba csuszott a közleménybe és a *Leóból* *Lea* lett. A hirt innen átvette egy buzgó könyvatos és hozzátette, hogy ez az első női tanársegédünk. A lapok, megbízván a könyvatosban, egyszerűen leadták a hirt a sajtóhibával együtt.

— **A tűzérő új felszerelése.** Egy bécsi távirat szerint a közös hadügyminisztériumban tegnap végleg elhatározták, hogy a tűzérő új ágyakkal és lövegekkel szerelik fel. A régi gránátokat teljesen kivonják a használatból s ezek helyébe az „Ammonal gránat” nevű új lövegeket fogják használni, amelyek hatása nem oly romboló, mint a régieknek. Hát biz ez elég szomorú hír.

— **Gáspárt elvitték.** A tegnap este Kassára érkező személyvonat vitte Kassára *Gáspár* Lajost, a betörők királyát, ki most már a kassai kir. ügyészség fogházának lakója. Két fegyveres börtönőr vitte el Aradról *Gáspárt*, a kin elegáns fekete ruha és kemény kalap volt. Kezében kis kézi táskát tartott, a melyben a bűnjelként lefoglalt betörő-eszközei voltak. A kassai rendőrség nem fogadta a jeles alakot az állomáson, mert nem tudták bizonyosan, hogy melyik vonattal érkezik. Megjötté után a rendőrség átvette a rabot az aradi fogházőröktől s nyomban a kir. ügyészséghez kísérték át, a hol bevezették a törzskönyvbe. Ma már kihallgatáson volt a vizsgálóbírónál.

— **Téli árvíz Temesváron.** Temesvárról írják hogy a folytonos olvadások következtében fölszaporodott helyi vizektől a Bega-csatorna felső része hirtelen megdagadt. Az éjjel nagyobb jégtömegek torlódtak meg a Gyár város felső részében levő zsilipeknél. Mielőtt munkásokat összehozhatták volna, a víz több helyen kiöntött és néhány utcát elárasztott. A jégtorlasz eltávolításán egész éjjel dolgoztak, úgy, hogy reggelre a víz elhúzódhatott.

— **A Milán király elleni merénylet tettesei.** Belgrádból táviratozzák, hogy a szkupstina ma *Setajonovics* Milutinnek azt az indítványát tárgyalta, hogy a *Milán* király elleni merénylet miatt indított pör költségeit engedjék el az elítélteknek és terbeljék meg velők az államkincstárt.

— **Aradon keresett vasuti tolvaj.** A Brassó-Kolozsvár közti vasuti vonalon a zsebtolvajok egész raja garázdálkodik. Nap nem mulik el anélkül, hogy valakit ki ne fosztának. Ezt tudva az utazó közönség, de különösen annak pénzesebb része minden elképzelhető elővigyázati intézkedést megtesz. És mégis, az áldozatok száma egyre növekedik. Tegnap éjjel is nagyszabásu tolvajlás történt: *Mattelics* János fővárosi utazó ügynököt lopták meg 3269 koronáig. A pénz egy fekete bőrtárcában volt. A tárcát eltüntét az utazó Tövisnél vette észre. Följelentését azonban csak tegnap reggel fél nyolc órakor tette meg a kolozsvári rendőrségen. Gyauja egy 18—19 évesnek látszó, elegánsan öltözött barna fiatalemberre irányul. Az ismeretlen fiatalember vele utazott Tövisig, itt kiszállott és *Arad felé* váltott jegyet. A rendőrség távirati uton intézkedett ez ügyben, de semmi választ sem kapott még. A rendőrség munkáját nagyon

megnehezíti ez a körülmény, hogy az esetről, annak történte után mintegy hat-nyolc óra mulva értesült s így a tettes egérutat kapott.

— **Értékes gyöngyszem.** Nyugat-Ausztriában pár hét előtt egy nagy gyöngyszemet halásztak ki. A gyöngyszem értéke 300.000 korona, s azt *Edward* király koronázására Londonba hozzák. Az értékes gyöngyszem alakja egy kéz nélküli gyermek testéhez hasonlít.

— **A Konkordia malmot felépítik.** A leégett Konkordia-malom igazgatósága elhatározta, hogy a malmot újból felépíteti. Az üzemet, bár redukálva, újra megkezdik.

— **A meggyilkolt postás.** Kolozsvári tudósítónk táviratozza, hogy *Gócs* Jenő vizsgálóbíró tegnap letartóztatta *Szabó* Istvánt, a „Fehérbárány” fogadó tulajdonosát, mert gyanúkok vannak arra, hogy cinkostársa volt *Friedrichnek* és *Szöcsnek*, akik a szerencsétlen *Bürger* Károly pénzeslevélhordót oly kegyetlen módon meggyilkolták. A letartóztatás indító okait szigorúan titkolják, de annyi most már bizonyos, hogy *Szabó* Istvánnak, ha a kivételben nem, de a tervben része volt, mert a gyilkosságot megelőző órában is együtt sétált a főtéren *Friedrich* és *Szöcs*csel, akik egyébként hetekig tanyáztak fogadjában. Kivüle a vizsgálatot más irányban is folytatják, különösen *Friedrich* előéletére vonatkozólag.

— **Meghojgatott sírok.** A temesvári vársán-cok közt levő régi katonai temetőben ma délelőtt kezdték meg a vár osroma alatt 1849-ben elesett katonák földi hűvelyeinek exhumálását, melyeket azután nagy katonai pompa mellett fognak eltemetni. Ma a közvitéztek tömeges sirját bontották fel, holnap kerül a sor a tisztekre és néhány nap mulva a polgárok sirjára.

— **Öngyilkos jogász.** A budapesti *Imperial* fogadó egyik szobájában ma este 8 órakor föbelötte magát *Simler* Sándor 20 éves selmecbányai joghallgató. Az öngyilkost eszméletlen állapotban szállították be a Rókus-kórházba.

— **Szerencsétlenség egy tűznél.** Königgrätz-ből táviratozzák a *M. T. I.*-nak: Tegnap reggel 5 órakor a *Nejedly* A. J. cég bőrkikészítő gyárában tűz ütött ki, amely a gyárnak nagy részét a gépekkel egyetemben elhamvasztotta. Oltás közben egy tűzoltó lebukott a létráról és megsérült. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen. A kár nagyságát sem tudták megállapítani.

— **Családi ünnepély.** Tegnap tartotta meg házasságának 30-ik évfordulóját *Falusi* (Folbert) Márton máv. főkalauz nejével, szül. *Hofbauer* Klementinnel. E ritka szép ünnepelés szűk családi körben folyt le.

— **Sima Ferenc.** Az Amerikába szökött *Sima* Ferencet, Szentes város volt képviselőjét a magyar hatóságok még mindig keresik. A „*Rendőri Közlöny*” mai számában a budapesti büntető törvényszék újabb köröz-levelet adott ki ellene, mert a „nyomozat” adatai alapján az a gyanu merült fel, hogy *Sima* Ferenc, mint a Vörösmarty nyomdai részvénytársaság intézője, a társasági vagyon egy részét a hitelezők megkárosítása céljából elvonta, a könyveket hamisan vezette, mi által a család bukás büntetést követte el. Simát — ha netán letartóztatják is Amerikában — ezért a bűnéért nem adják ki a magyar hatóságoknak.

— **Halálozás.** *Csizmás* Jánosné szül. *Wlacsil* Mária élte 61 ik évében Aradon elhunyt. Temetése holnap délután 2 órakor lesz a Demeter-utca 81. sz. házból.

— **Meggyilkolt kereskedő.** Brűxből táviratozzák: Az éjjel itt rablógyilkosságot követtek el. *Spitz* Jozefa ruhakereskedőt, a kinek az Eugen-utcában, a város közepén van az üzlete, ma reggel az üzletben bevert fekvő halva találták. Mellette véres kalapács fekvött. A hatóság konstataulta, hogy a gyilkosságot kevéssel a bűntény felfedezése előtt követték el. A tettesnek nyoma sincs.

— **Végzetes lövés.** A temesmegyei Fehért templom közelében, Miklós-falva községben borzasztó eset történt. A község utcáin a nép egy veszett kutyát üldözött, köztük Higer rendőr is. A kutyát sikeresült végre egy udvarba szorítani s Higer elővette puskáját és rálőtt. E pillanatban azonban az udvarba lépett a ház lakójának, **Barkó János**nak fiatal neje s a lövés szerencsétlenségre őt érte. A golyó az épen áldott állapotban levő szegény fiatal asszonynak mellébe furódott, úgy, hogy néhány perc alatt meghalt. Hígert, az ártatlan kettősgyilkost, letartóztatták.

— **Tomka dr. után.** A szerencsétlen véget ért fővárosi főorvos: dr. Tomka módszere követőre talált Kolozsvárt is. Ennek az esete azonban sokkal kisebb kaliberű s a csattanója sem olyan szenzációs. A múlt hét végén egyik nagyobb szállodába egy dr. O. T. nevű fiatal ember szállt be. Elegens szobát nyitattott magának s podgyászával, mely — mint mondá — mintegy 240—250 korona értékű, behurcolkodott. Pár napon keresztül az ellőkelő gavallért játszta minden nevezetesebb esemény nélkül. A szálloda személyzetének jó borralalokat osztogatott, minek folytán bizonyos fölényt vívott ki magának a többi vendégekkel szemben. Vasárnap délután becsöngette szobájába az egyik szolgát s a legnagyobb felháborodás hangján tudtára adta, hogy távoilte alatt valaki bennjárt szobájában, feltörte szekrényeit s összes ruháit ellopta. Majd kijelentvén, hogy a személyzettel fizettet meg mindent, a rendőrségre ment és följelentette az esetet. A szolga, ki ruháit szokta takarítani, nagyom megijedt a fenyegetésektől. Beszaladt a városba és sorra járta a zsidárusokat, remélvén, hogy valahol csak ráakad az ellopott ruhákra. Nem is csalódott. Egyik Széchenyi-téri zsidárusnál megtalálta azokat. A felelősségre vont ócskaruha kereskedő leírta az embert, kitől a kérdéses ruhadarabokat összevásárolta. A leírás teljesen ráillett O. T.-re. A szolga azonban nem árulva el semmit, a szállodába vitte a kereskedőt s itt aztán leálcaztatta az önmagát meglopó vendéget. — Az eset további fejleményei még nem szivárogtak ki, valószínű azonban, hogy el fogják simítani az egész dolgot.

— **Gelber Baruch multja.** A budapesti rendőrség megkeresésére a krakkói rendőrigazgatóság kikutatta Müller Teréz gyilkosának, Gelber Baruchnak személyazonosságát és előéletét. Gelber apját eszerint Gelber Rubinnak hívják, anyja Eszter volt. A gyilkost, akinek most tudvalevőleg elmebeli állapotát figyelik meg a kórházi gyűjtőfogházban, 1897-ben lopásért három, utóbb négy havi börtönbüntetésre ítélték s miután büntetését elszenvedte, megbízhatlansága miatt Galicia területéről egyszerűsmindekorra kiutasították. Gelber Krakkóban gyakran Weisz Abraham néven szerepelt, de hogy miért vette fel ezt az álnevet, azt a rendőrség nem tudta megállapítani. A gyilkos apja két évvel ezelőtt szintén elhagyta Krakkót, ahol nagy szegénységben élt, anyja pedig Varsóba költözött át, ahol az 1900. év elején meghalt.

— **Névmagyarosítás.** Heimann Miksa arad államvasúti segédmérnök Hollós-ra, Toda József vasúti munkás és kiskorú gyermekei: János, József, Károly, Mária és Eszter Törökre, Klausnitzer Vilmos aradi máv segédmérnök pedig Kürty-re magyarosították nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

— **Éjfél dráma.** Budán, a bukott nők egyik tanyáján véres szerelmi dráma játszódott le ma éjszaka. Egy napszámos-ember szerelmi bánatában el akarta pusztítani kedvesét, a ki azonban sértetlen maradt. A legény ezután magára fordította pisztolyát és életveszélyesen megsebesült. A véres esetről tudósítók a következőket jelenti:

Borovi János 26 éves munkásember hetek óta állandó vendége egy gyorskocsi-utcai rosszhírű házban. A legény beleszeretett az egyik bukott leányba, a ki csak hitegette, csalogatta Borovit, a míg pénze volt. Az utóbbi időben Borovi is munka nélkül maradt s hogy nem tudott pénzt keríteni, kinéztek a házból. Teg-

nap este Borovi újból fölkereste a leányt s miután heves szemrehányásait a leány egykedvű nevetéssel felelt, előrántotta a zsebében elrejtett revolverét s háromszor a leányra lőtt. A leány fölsikoltott és elmenekült a legény elől, a kinek golyója különben nem találta a leányt. Borovi ezután revolverét a halántékának szegezte és elsütötte. A golyó Borovin súlyos sebet ütött. Menten összeesett és most is eszméletlenül fekszik a Rókus-kórházban, a hova a mentők beszállították.

— **Magyar szökevények New-Yorkban.** Szombathelyi tudósítók írja, hogy egy ottani kereskedő egy amerikai ismerőstől levelet kapott, melyben elmondja, hogy Gallovits, volt budapesti albiró, aki esküvője után felesége hozományával megszökött, most New-Yorkban mint — hentes keresi kenyerét. Nem igaz tehát, hogy Gallovits mindjárt szökeése után meghalt. Rosenberg Lajos, aki annak idején a kiscelli takarékpénztártönkretette, New-Yorkban porcellán- és majolika-kereskedést nyitott. Uri módon él, pénze bőven van. A harmadik érdekes alak gróf Pálffy volt kikindai huszárkapitány, aki hitelezői elől szökött Amerikába. A délceg huszártiszt most egy newyorki szálló alsóbbrendű alkalmazottja.

— **A Kossuth-szobor alapra érkezett adományok:** Ottrubay Károly gyűjtése a 171 sz. gyűjtő iven: Kovács Marcell dr. 2 kor., Radány Dezső 2 kor., Pogonyi N. 2 kor. Csernovics Diodor dr. gyűjtése a 174. sz. iven Csernovics Diodor dr. 10 kor., Topán Sándor 1 kor., Dessewffy B. 50 fillér, Papp Ferenc 2 kor., Kohn Ede 1 kor., Morvay Ferenc 2 kor., Szabó I. 2 kor., Jakabffy I. 1 kor., Poavadvik I. 1 kor., Goron János 50 fillér, Petőc László 2 kor., Baudisz Virgil 10 kor., Jánossy Gy. 1 kor., Rihmer Ferenc 1 kor., Knarr Lajos 1 kor. Gebhart J. és fia gyűjtése. Gebhart I. 10 kor., özv. Gebhart J.-né 10 kor., Werber Pál 2 kor., Rauch K. 3 kor., Kovács F. L. 3 kor. Momák Flóris 117. sz. gyűjtőívén: Stern József, Elias Salamon és társa, Wadowszky Rozália 1—1 kor., Kühner Mór 40 fillér, Kovács István 40 fillér, Martinszky Jánosné 50 fillér, Martinszky János 20 fillér, Balog József 1 kor., Fränkl Emil 1 kor., Nagy Mátyás 60 fillér, Lukács J. 40 fillér, Balog István 30 fillér. Hacker Mór gyűjtése: Hacker Mór, Hacker Etelka, Miltner József, Szalay Arnold dr., Blau Dávid 1—1 kor., Borosjenői takarékpénztár 4 kor., Nagy Sándor, Horvátovics Sztipo, Schönwald Zs., Mayer I. Sági S. dr., Hegedűs S., Hirsch S., Löbl Zs., Schattelesz Ferdinánd, Major Béla, Erdélyi Mihály, Bach Jenő, Rotschild I., Rotschild F., Kohn Ferenc, Weiszberger Pál, Goldberger M., Holzer és Hász, Popper E., ifj. Sonnenfeld L., Szekeres István, Lichtsteindl Gy., Szar. a I., Lefkovich M., Weiszberger Mór, Roth L. 1—1 kor. Kurta Demeter gyűjtése: Kurta Demeter 2 kor., Ráda Kornél 1 kor., Buzás János 1 kor., Düke K. 40 fillér. (Folytatjuk.)

— **Keresse az alkalmat,** hogy megismerje azt a nagy raktárt, melyet a legelőkelőbb és kizárólag kézigyártmányú cipőkben tart Porter Vilmos Nagy-Aruháza, a Szabadságtéren. Ugy férfiak, mint hölgyek és gyermekek részére igazán nagy a választék, s a cég megvan győződve, hogy aki egyszer cipő áruban nála fedezte szükségletét, az továbbra is hű vevője marad. Nem is beszélünk arról a páratlan kedvezményről, melyet Porter Vilmos Nagy-Aruháza azáltal nyújt, hogy amidőn a részletenként vagy egyszerre eszközölt bevásárlások 20 koronát tesznek ki, teljesen ingyen ad egy művészies kivitelű életnagyságu fényképet, melyet díszes papírkertbe foglal és csupán az utóbbiért térítendő meg 3 korona.

— **Bálandezőbizottságok figyelmébe.** A mulatságokat aszerint ítélik meg, hogy milyen az erre szóló „meghívó”. A mulatságoknak ez különösen emeli a fényét, és feltétlenül hangulatot csinál. Fontos kellék ilyen alkalmakkor még a táncrend is, melyet, mint tudjuk, a hölgyek kedves emlékül szoktak eltenni, sőt szabadiszlú használnak. Figyelmeztetjük tehát mindazokat, akik meghívókat, avagy táncrendeket ohajtanak méltányos áron, és mégis igen csinosan készíttetni, forduljanak az *Aradi Nyomda Résevény-Társasághoz*.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselővel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóbiztatalt érdeklő megbízásokat.

Kuruzsoló pópa.

(Hogyan terjesztik a felvilágosodást?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Biharmegye egyik községéből vesszük a hírt, mely szomorúan bizonyítja, hogy terjesztik a kisebb, eldugottabb falvakban a felvilágosodást. Ugy gondoljuk pedig, hogy a papok hivatásához tartozik az is, hogy a vallás alapjaihoz szigorúan ragaszkodva, a felvilágosodás, a műveltség fáklyavívői is legyenek. De hát manapság is akadnak falusi pópák, kik nem hogy felvilágosítanak, nem hogy művelnék a népet, de lassankint visszavezetik a sötétség legostobább babonáihoz.

Biharmegye egyik kis községében, melyet csak azért nem nevezünk meg, hogy lelkészét ne állítsuk pellengére a nyilvánosság előtt, egy jóra való román parasztnak évek óta beteg a felesége. Epileptikus görcsök gyötrik. Kuruzsol-tatta tudós asszonyokkal, bölcs emberek babonáival, de csak nem használt semmit. A múlt napokban beállított a gör. keleti lelkészhez, és elpanaszolta nagy bánatát. A lelkész megsimogatta bozontos haját, gondolkozott és így szólt:

— Hja! Azon nem könnyű segíteni.

— Próbáld meg uram — szólt a paraszt. — Mondjál misét és harangoztasd el a rossz nyavalyát. Ha szent ember vagy, neked ez hatalmadban áll.

A pap kijelentette, hogy a harang *jégre van öntve* s csak a jégfelhőket kergeti el, — de betegség ellen mit sem használ.

— Hanem mégis van egy orvosság. Keríts három szegény koldus embert. Induljanak el három irányban s kolduljanak három éjjel és három nap addig, míg csak tíz forintot össze nem koldulnak. A harmadik nap éjjel, tizenkét órakor, mikor a kakas elsőt kukorékol, tedd le a koldult pénzt a templom ajtajába és háromszor zörgesd meg azt az ablakot, ahol én lakom. Én másnap három papos misét mondok a feleségedért, aki minden bizonynyal meg fog gyógyulni.

Az ember szót fogadott és elindította három irányba a három koldus embert, akitől aztán beváltotta a koldult pénzt, mert a pap oktatása szerint, csak a koldult pénznek lehet hatása.

Csakugyan összegyűlt a három pópa s olvasták az evangéliumokat s mise után pedig megitták az áldomást, természetesen az ügyesbajos ember szakállára, kinek felesége most már csakugyan meg fog gyógyulni.

Legalább így remélték, de a reményükben megcsalódtak, mert a múlt napokban beállított a lelkészhez ismét a paraszt ember:

— Tisztelendő uram, nem használt a mise, már megint gyötri a baj a batrinát.

A pap tudákos arcot vágva, kutatta az okokat. Összehányta a könyveket, majd így szólt:

— A koldusok nem jól gyűjtötték a pénzt.

A szegény szumános atyafi busan elballagott s elkeseredetten szidta a koldusokat.

Igy történt ez Biharvármegyében, az Ur 1902-ik esztendejében. S még csodálkozunk, ha a nép műveletlen és a sötétben tapogatózik.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 1. Tiszti kaszinó táncmulatsága (Fehér Kezest.) — Az aradi tanítók és tanítónők bálja. — Az aradi m. kir. posta- és távirda altisztek és szolgák táncmulatsága (Kass-vendéglő) — Táncestély Lippán (József főherceg szálloda.) — Az egyesült új-arad szigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet álarcsbálja (Martini-vendéglő.) — Az eleki első asztaltársaság táncvigalma (Korona-vendéglő.) — A makói posta- és távirda altisztek és szolgák

táncvigalma (Korona.) — Táncvigalom a Magyar Király-vendéglőben.)

Február 2. Az aradi szabómunkások szakszerveletének táncvigalma (Kass vendéglő.) — Hangversenyyel egybekötött táncestély Battonyán (Korona-vendéglő.) — A soborsini tűzoltók táncvigalma (Arany Szarvas.) — A paulisi elvasókör táncvigalma. — A csermői tűzoltó-egylet táncvigalma (Kaszinó.)

Február 8. Az aradi állami tanítóképző intézet növendékeinek hangversenyyel és táncal egybekötött Miksa-ünnepélye (Központi Szálló.) — Az aradi kereskedő ifjuság táncvigalma (Fehér Kereszt.) — Az új szent-annai társaskör táncvigalma (Zimmermann-vendéglő.) — A kisjenői járás jegyző-egyletének táncvigalma (Kaszinó.) — Az aradi vidéki tanítók-egylete borosjenői szakkörének hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Kaszinó.)

Február 9. Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület tombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt.) — Az aradi asztalossegédek táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Február 11. Táncestély a várbeli tiszt kaszinóban.

Február 15. Buday Ida táncitanító növendékeinek próbái (Fehér Kereszt.)

Február 22. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.)

Február 25. Tűzoltóbál Fakerten.

Március 2. A Fehér Kereszt-egylet estélye (Fehér Kereszt.)

Március 15. Táncestély a várbeli tiszt kaszinóban.

A szegény tanulók bálja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Farsang utolsó napja a vigság és jótékony-ság napja lesz. Ekkor tartja az aradi szegény-tanulókat segélyező egyesület hangversenyyel és tombolával egybekötött táncvigalmát, amely évről-évre a farsang egyik legsikerültebb mulatsága szokott lenni.

Humánus célt szolgál ez az egyesület: ruhával, étellel látja el a szegény tanulókat s ezért kívánatos, hogy az idei mulatsága is éppen úgy sikerüljön, mint az előző évek.

A rendezőség özv. Hauser Károlyné ezredsnével az élén most állította össze a hangverseny műsorát. Lesz ott ének és zeneszám, amelyeket Aradváros legelőkelőbb műkedvelői töltenek be.

A hangverseny műsora a következő:

1. Mendelssohn: Trio d-moll, zongora, hegedű és gordonka. a) Andante, b) Allegro, előadják: Scherhag Ernőné, Forbáth Frigyes dr. és ifj. Vas Sándor.

2. Tenza-Situ m'aimais. Grieg-Serenade, éneklő Mihajlovics Flóra, zongorán kíséri ifj. Vas Sándor.

3. a) Diczl: „Dal”, tavaszi dal, b) Leoncavallo: „Madárdal” a Bajazzók című dalműből, éneklő dr. Domsitz Mihályné, kíséri Diczl Oszkár.

4. Chopin-Scherzo, előadja Kabdebó Margit.

5. C. Loewe: A lantos, Tom Kücken-mór szerelmi dal, éneklő Bing János, kíséri Weichart Auróra.

6. Kullenkampff: a) Ballada, b) Elfentanz, terzett, éneklő Ungerné Denk Wally, Denk Dolly és Mici, kíséri: Unger Mór, Kell J., Robitzek S., ifj. Vas S. és Hanatschek N.

7. Kuruc dalok, tárogató szóló, előadja Székely Károly, kíséri Döre J., Szablóczky J., Kadlburger E. és Wiener Gy. dr.

(=) Az aradi kereskedő-ifjuság február hó 8-án szombaton a „Fehér Kereszt” szálloda nagytermében részben az aradi munkanélküliek, részben az aradi kereskedők köre Erzsébet-segély alapja javára zártkörű jótékonycélú táncvigalmat rendez.

TÖRVENYKEZES.

§ Vasaló-háború. A Hirsch és Frank Budapest Salgótarjáni gépgyár és vasöntő részvénytársulat bünvádi feljelentést tett a büntetőjárási bíróság előtt a Nadrágyi Vasipar Részvénytársaság és 13 budapesti vaskereskedő, nevezetesen: Scheib és Petrovits, Bischitzky Károly, Fack Pál, Freisinger Lipót, Imrey Mihály, Káta József, Ági Lajos, Makó Mihály, Gross Mór, Braun Albert és Weisz és Zwillingen ellen védjegy bitorlás kihágása miatt azon az alapon, mert a Nadrágyi Vasipar Részvénytársaság elő-

állított, a többi 13 vádlott pedig forgalomba hozott oly vasalónyelveket, melyek a panaszos Hirsch és Frank Budapest-Salgótarjáni gépgyár és vasöntő részvénytársulat javára belajstromozott és törvényes oltalomban részesített áruvédjegyeknek jogtalan utánzatával voltak ellátva.

Az elsőfokban eljáró büntetőjárásbíró az összes vádlottakat felmentette a panaszos védjegybitorlás által elkövetett kihágás vádjáról, mert a panaszos cég javára történt belajstromozás csakis a feljelentés utáni időben lett közzétéve és mert a vádlottak által előállított előzőleg forgalomba hozott vasalónyelveken alkalmazott árujegyet az abban felvett eltérő betű által a panaszos cég védjegyétől eléggé megkülönböztethetőnek találta.

Ezen ítélet ellen a panaszos cég felebbezéssel élt, aminek folytán a kérdéses ügy a budapesti büntető törvényszék felebbezési tanácsa előtt, — Gajzágó táblabíró elnökelete alatt — újból nyilvános szóbeli tárgyalás alá került. A tárgyaláson a panaszos cég jogi képviselője Bunczel Alfréd az I. foku felmentő ítélet idevonatkozó indokainak megcáfolásával kimutatta, hogy a vádlottak a terhükre rótt vádbeli cselekményt, tudatosan követték el akkor, a midőn a nadrágyi vasipar részvénytársaság által előállított oly vasalónyelveket hoztak forgalomba, a melyeken a panaszos cég javára ugyan-csak vasalónyelvekre belajstromozott védjegyek jogtalan utánzatai vannak alkalmazva, miután a védjegy hatálya nem a közzététel, hanem a belajstromozás napjától kezdődik, és miután továbbá ezen utánzatok összehasonlításukban annyira hasonlítanak a panaszos cég javára belajstromozott védjegyekhez, hogy a nem különös figyelemmel vásárló közönséget az áru eredetére nézve megtéveszteni képesek. A felebbezési bíróság mindenben elfogadta a panaszos cég-képviselőjének érveléseit és az elsőbírói ítélet megváltoztatásával, vádlottakat — Káta József kivételével — a védjegybitorlásban bűnösnek mondta ki és ezért a nadrágyi vasipar részvénytársaságot 200 korona, a többi 12 vádlottat pedig fejenként 60 korona pénzbüntetésre ítélte. Elrendelte ezenfelül, hogy a vádlottak birtokában levő vasalónyelvekről a jogtalanul alkalmazott árujegyek eltávolíttassanak, továbbá az utánzatra alkalmas szerszámok és készülékek megsemmisíttessenek. Panaszos céget a felebbezési bíróság kárigényével a polgári per-utrá utasította.

NAPIREND.

Január 30. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Mártonka. — Protestáns naptár: Mártonka. — Izraelita naptár: Sobibim böjt. — Görög-keleti naptár (Január 17.): N.-Antal. — A nap két 7 óra 14 perckor. nyugszik 4 óra 41 perckor. — A hold két délelőtt, nyugszik 9 óra 54 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 758.4 milliméter, délután 2 órakor 757.5 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor 0° + 0.1, délután 2 órakor 0° + 4.7. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 6, délután 2 órakor K. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor borult, csepeg. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, éjjeli fagy, északon, nyugaton elvélve csapadék.

Szabadegészséges emléktárgyak ereztésének múzeuma (szabó-épület I-es emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapiakon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekléy-múzeum helyisége mellett ülésterem.

Január 30. A nagy-butyini takaré- és előlegezési-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Jegyzőválasztás Pankotán. — Az első arad-szent-mártoni takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése. — A román-pécskai takaré- és segélyszövetkezet közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Az aradi kerékpárklub közgyűlése este 8 1/2 órakor (Japán külön terem.) — Iskolaszéki ülés délután 4 órakor.

Január 31. A Kölcsey-egyesület fölőlvásó-estélye délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

Február 2. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A kisjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az új-aradi takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Új Arad.) — Az aradi polgári jótékony-egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Városház.) — Az aradi magyarnyelv-terjesztő btegessegelyzo-és temetkezesi-egyesület közgyűlése délután 3 órakor (Városház.) — Az aradi dal-egylet közgyűlése délután 3 órakor (Városház.)

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 29.

Déltőzsde. Buzakínlat elégséges, a vételkésztartózkodó. Szilárd irányzat mellett néhány ezer méter-mázsa került forgalomba, 5 fillérig drágább áron. A többi gabonafajta kedvező. Időjárás havas.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprillisa	9.62—9.63
Buza októberre	8.46—8.47
Rozs 1902. áprillisa	8.06—8.07
Zab 1902. áprillisa	7.55—7.56
Tengeri 1902. májusra	5.36—5.38
Repce 1902. augusztusra	12.20—12.30

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprillisa	9.72—9.73
Buza októberre	8.47—8.48
Rozs 1902. áprillisa	8.08—8.09
Zab 1902. áprillisa	7.59—7.54
Tengeri 1902. májusra	5.37—5.38
Repce 1902. augusztusra	12.20—12.30

Zárul 5 órakor:

korona	
Osztrák hitelrészvény	654.50
Magyar hitelrészvény	678.50
Lezámitolóbank részvény	443.—
Rima-Murányi vasúti részvény	491.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	672.50
Közúti vasút	637.—
Városi villamos vasút részvény	317.—

S z e s z ü z l e t.

— Január 29. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szállított moslék: 12:80—13:— korona mmázsként

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, január 29.

Magyar aranyáradé 40/o	119.65
Magyar koronáraradé 40/o	96.90
Magyar arany 41/100	122.80
Magyar ezüst 41/100	101.25
Magyar keleti vasút	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.60
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	95.—
Magyar nyeresémsorsjegyek kölcsön	181.50
Magyar államkölcsön és szegedi kölcsön	152.—
Osztrák papíráradé	100.25
Osztrák aradé ezüst	100.25
Osztrák aradé arany	120.25
Koronáraradé	97.30
1860-iki államsorsjegyek	146.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1630.—
Magyar hitelbank részvény	677.—
Osztrák hitelbank részvény	681.50
Osztrák-magyar államvasút	672.50
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.02

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

B. J. Almás-Kamarás. Igen, vendéglős is lehet községi bíró, ha megválasztják. De kérdjük szeretettel, miért ír ön nekünk németül?

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszláról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszlón délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Gyorsvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.53
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 9.33
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeszéről szv. r. 3.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbeszéről szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

Február 9. A soborsini takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délután 3 órakor.
 Február 18. Rosenthal Mór hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt).
 Február 26. Aradváros tisztújító közgyűlése délelőtt 10 órakor

Köszönetnyilvánítás.

Nem mulaszthatom el mindazoknak, kik felejtethetetlen édesanyám

ÖZV. ROTTER JÁNOSNÉ
szül. GREÖGER FRANCISKA

folyó évi január hó 28-án végbement temetésén oly kegyesek voltak számos megjelenésükkel mély fájdalommat enyhíteni, de különösen a waggongyári dalkör és tagjainak testületileg való megjelenésükért ez uton is hálás köszönetemet kifejezni.

*Rotter János
és családja.*

REGENY-CSARNOK.

A gyanafalvai tiszteletes.

— Regény. —

Az Aradi Közlönynek írta:

Hevesi Jenő.

[6]

(Folytatás.)

HARMADIK FEJEZET.

Virágvölgyi, mikor néhány hét múlva beteg nővérétől visszafelé utazott, kiszállt Sárón.

A vonatnál alig néhány ember lézengett. Bérkocsiról, társaskocsiról szó sem volt. Kéj-utazók nem is igen keresték föl ez a kis helyet s így nem volt vállalkozó, akik a hébe-korba kiszálló utasokat bevitte volna kocsin a tanya-épületekhez.

A tiszteletest kellemetlenül érintette ez a dolog.

Az isten ujját vélte ebben fölhalálni.

Egyideig gondolkozott, mitévő legyen.

— Bölcsen cselekedtem-e, hogy idejöttem! Nem teszem-e jobban, ha újra fölülök a vonatra s hazautazom Gyanafalvára és elfeledni igyekszem az egész dolgot? Hát belőlem is már kalandvágyó, leányhajhászó ficsur lett?

Nj, mit! Bolondság ilyet gondolni. Meghívtak magyaros ösztönöséggel magukhoz s én most élek az engedelemmel. Aztán visszamegyek hívőimhez s elfelejtem az egész históriát.

Odament egy ott ácsorgó mezitlábás gyerekekhez s megszólította:

— Ocsém, ösmerném vagy itt a vidéken?

— Igenis, kérem, — felelt a fiu tisztességtudóan s lekapta kalapját. — Idevaló vagyok.

— No, az derék. Akkor talán ösmernéd a Bódiékat.

— Hogyne ösmerném. Ott laknak abban a vörösré meszelt házban, ni!

És ezzel egy magas domb tetetjén álló ócska épületre mutatott.

— Merre vezet az út oda?

— Megmutatom szívesen, mert magam is arra megyek, hanem bizony...

— No, miért hallgattál el?

— Azt gondoltam, hogy az ur gyalogszerrel nem igen tud odajutni, mert három napja esett erre felé s ilyenkor nagy sár van itt. Alighanem azért hívják Sárónak ezt a mi falunkat. De különben nem is mesze van.

— Hát akkor megyünk kocsival.

A fiu nevetett. Széles szája majd egészen a füléig húzódott.

— Könnyű azt mondani! De hol vesz az ur kocsit? Mert ez ide nem igen jön ki!

Virágvölgyi gondolkodott.

— Nem tudnál szerezni egyet? — kérdezte később.

— Tudnék, ha megfizetné az ur, — szölt a fiu szolgálatkészen.

— Hát persze nem is kívánom ingyen.

— Akkor hozok egy könnyű homokfutót. A Kerekes Andráséktól. Jó lesz?

— Hogyne volna. Csak hozd szaporán. — Néhány hatosért, úgy gondolom, ide adják.

— Messze van az ide?

— Nem. A másik tanya. Mindjárt ott leszek. Ezzel a fiu már neki is iramodott s a sár-tengeren keresztül csakhamar eltűnt a tiszteletes szemei elől.

Alig egy negyedóra múlva ott volt a könnyű kocsival, amelyet egy tuskésbajuszu, mogorva kocsis hajtott.

— Itt vagyunk. A János bácsi majd odaviszi az urat.

Virágvölgyi néhány aprópénzt adott a fiunak, majd fölült a kocsira, amely megindult Bódiék tanyája felé.

Mindenütt csinos zöld s fehér házakat lehetett látni.

A földeken sok napszámos és asszony a gereblyére támaszkodva, kíváncsi tekintettel nézte a gondolataiban elmerülve utazó tiszteletest.

A kocsi a nagy, ragados sárban csak lassan haladhatott. Majd egy óráig tartott, míg a kocsis bekanyarodott a dombra vezető útra s megszólalt:

— Itt volnánk, uram.

Virágvölgyi leszállt s kifizette a kocsist. Ott volt a Bódiék tanyája előtt, melyben a fák teljes virágzásában állottak. Az utig kigyózó kert, telve rózsá- és szeder bokrokkal, málna és napraforgóval.

Itt ott még néhány vén almafa is állott.

A tiszteletes megállt a zöldre festett kapu előtt s kezét dobogó kebléhez szorította. Ugy érezte magát, mint egy szerelmes siheder, aki valami érdekes kaland után végre elérte célját. Kinyitotta a kaput s lassan előrehaladt a kavicsos ösvényen.

De hirtelen megállt.

Egy terebélyes, vén diófa árnyékában ott látta Erzsikét, aki könyvvel a kezében, 'onott székre ült olvasott. A fénylő napsugár gyönyörű göndör fürtjein játszadozott s csókolgatta kipirult, rózsás arcát.

Virágvölgyi szótlanul, boldogan nézett rá. Nem tudott megválni a szép látványtól, teljesen lenyűgözte egész valóját s rabjául ejtette.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Január 29. —

Központi szálloda. Lendvay Sándorné és leánya

Temesvár. — Just Gyula orsz. képviselő Torna.

— Czipernowszky Ferenc cégvezető Budapest.

— Gulácsy Kálmán igazgató Budapest. — Schulch

Geza ügyvéd Budapest. — Goldfinger Sámuel ke-

reskedő Budapest. — Pecz Kornél főmérnök Buda-

pest. — Frenkel Ferenc utazó Szabadka. — Malo-

ván Károly utazó Fiume. — Goldschmidt József

utazó Budapest.

Vass szálloda. Hillebrand Rudolf utazó Bécs.

— Goldstein Henrik utazó Bécs. — Sugár József

utazó Budapest. — Lusztig Samu utazó Budapest.

— Bergl József kereskedő Budapest. — Ferenczi

Márton utazó Budapest. — Klein Izidor utazó Bécs.

— Gross Bernát utazó Szeged. — Klein Mór utazó

Bécs. — Knopfer Jakab utazó Budapest. — Meister

Zsigmond utazó Bécs. — Bernáth Mór utazó Miskolc

— Grossmann Izidor utazó Budapest. — Fried-

rich Lipót utazó Grác. — Pilsenberger István utazó

Budapest. — Dr. Marta Sándor ügyvéd Lipppa.

Városi színház.

Bérlet 112. sz.

Páros

Csütörtökön, 1902. évi január hó 30-án:

A vesztaszüzek.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Depré és Bernéda. Fordították: Bálint Dezső és Mérei Adolf. Zenéjét szerzették: Le Roy és Clerice.

SZEMÉLYEK:

Diogenes . . . Rubos A.

Patacles . . . Polgár S.

Pyrogena, neje Komlósy I.

Scopas . . . Arkossy V.

Penelope . . . Tolnaié.

Cypris . . . Felhő Rózsa.

Lysias, diák. Nemes S.

Domokos . . . Fenyéri Mór.

Bacchis . . . Haldt Margit.

Callyx, hetaira Garai Ilonka.

Aristippos . . . Réti István.

Pentekanos . . . Boda Ferenc.

Lampeas . . . Giréth K.

Duodéka . . . Vidor Laura.

Közdete 7 órakor.

Csizmás János úgy a maga, valamint az alóirottak és nagyszámu rokonai nevében is mélyen megtört szívvel tudatja a a forrón szeretett jó nő, felejtethetetlen testvér, sógornő, nagynéne és rokon

CSIZMÁS JÁNOSNÉ

szül. WLACIL MARIANAK,

1902. évi január hó 28-án d. u. 5 órakor, életének 61-ik és boldog házassága 27-ik évében, a haldoklók szentségének ájtatos felvetele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

A boldogultnak földi maradványai január hó 30-án d. u. 2 órakor fognak Demeter-utca 81. számú saját házából a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise áldozat az elhunytak lelkiüdvéért folyó évi január hó 31-én d. e. 9 órakor fog a főtisztelendő Minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Béke lengjen drága porai felett!

Arad, 1902. január 28-án.

Wlaci József,
özü. Monori Ferencné
szül. Wlaci Amália,
testvérei.

Wlaci Józsefné
szül. Hajabács Aranka,
özü. Wlaci Ferencné
szül. Vátye Jozefna,
sógornői.

Id. Wlaci Ferenc,
Váradi-Wlaci Ferenc
és neje,
Wlaci Károly,
Wlaci Hajnalka,
Wlaci Valérka,
Wlaci Gáborka,
unokaöccsei és hugai.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönséggel tisztelettel tudatni, hogy

Aradon, Tökölly-tér 7. sz. alatt
 ruhaszabászati és varrási műtermemben a legfinomabb, mint egyszerű házi ruhákat is jutányos, a legfinomabb igényeknek megfelelőleg készítek.

Egyben tudatom, hogy január 15-től kezdve csakis uri leányok részére külön varróteremben

varrási és szabászati iskolát

nyitottam, a hol 3 havi időtartam alatt a kellő jártasság elsajátításáért kezeskedem.

Tanulási-díj 3 havi időtartamra 60 korona.

Tisztelettel

Vuk Lukréczia,
női szabónő.

!!Végre valahára!!

egy 16

FOGPASZTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégíti.

Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legújabbban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérlették.

Egy téglya ára 1 kor. — fillér.

Egy darab ára — kor. 50 fillér.

5% a magyar tanítónők „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedésében

ARADON.

6167—1901. tkvi. sz.

Árverési hirdményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Dr. Ghebeles Lázárné végrehajtónak, özv. Apatyán Istvánné, ugyis mint kisk. Apatyán György t. t. gyámja és Apatyán Mita mint kisk. Apatyán Mitru törv. gyámja ó-pécskai lakos végrehajtást szenvedők elleni 180 kor. tökékövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíró területén lévő, Ó Pécska határa alá fekvő, az ó-pécskai 704. számú ljkvben A. + 2. sorsz. a. ingatlanra 800 kor. — a + 3. sorsz. a. ingatlanra 32 kor. kikiáltási árban, — de a + 2. sorsz. alatti ingatlanra özv. Rottár Tódorné javára bekebelezett lakási szolgalmi jog; — ugy a + 2—3. sorszám alatti ingatlanok kisk. Apatyán Mitrut és Apatyán Györgyöt megillető felerészére özv. Apatyánné Rottár Istvánné javára bekebelezve lévő özvegyi haszonélvezeti szolgalmi jog épségben tartása mellett, az árverést elrendelte, és hogy a fenebb megjelölt ingatlan az 1902. évi április hó 4-ik napján délelőtti 9 órakor ezen telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 80 koronát és 3 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemb. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értekpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi január hó 2-ik napján.

Dr. Jakó,
kir. albiró.

237

Megyei és városi telefon szám 10.

Legizléseesebb**báli czikkék**

örülési választékban.

Gázlegyezők meglepő választékban.**Báli belépők**

már 8 frt 95 krért kaphatók.

HOFFMANN SÁNDOR

A „fecskéhez”

ARADON, Színház-épület.**Legujabb áttört kelmeék**

már 27 krajczártól.

Gyönyörű pompadur batistok

igen nagy választékban.

Legszebb színházi kendők és blouzok vannak.**Szolid és pontos kiszolgálás.**

Videkre mintákat és árjegyzéket készíttél és bérmentve küldök.

Elvém olesó árak mellett nagy forgalmat elérni.

Rozsnyay-féle**chinin czukorka, chinin csokoládé****pályakoszorozott készítmény.**

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papirosan Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden mászert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatot, finom likőrt készíthetünk.

Barack
Anizette
Benedictine

Cacao blanc
Chartreuse
Curacao

Cseresznye
Marasquino
Kávé

Császárkörte
Vanillia
Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

CSECSEMŐK TÁPLÁLÁSÁRA

az eddig ismert módok közül legjobb, legmegfelelőbb

a sterilizált tehén tej,

a mely szakértelemmel higgítva és jól sterilizálva az anyatejjel egyenértékűnek bizonyult.

Ilyen tejet készít aulirott intézet és azt oly alakban hozza forgalomba, hogy a szülőknek nagyon csekély fáradságába és költségébe kerül gyermeküknek biztos felnevelése.

Előírásokat, illetve az utasításokat pontosan betartva, ki van zárva a gyermeknek minden a tápanyagoktól származható betegsége.

Tájékoztatóul arra, hogy a Sterilizált gyermektej már eddig is mennyire bevált, közlésesszük az ide mellékelt nyilatkozatokat:

Hálás elismeréssel adozom Önöknek, megbecsülhetetlen sterilizált-tej készítményükért. Kis babám a mióta csak a világon van, tehát 6½ éve csak is azt kapja, a jóságáról egész mondanak támadt. S nemcsak kinevelése vasegészséges, hanem olyan vasegészséges is, hogy bár a gyógyszer-tárolt csak a y ajtó választja el. orvosságot meg nem kapott soha.

Nem mulasztatom el, hogy steril, gyermektejtüket jóságánál, olcsóságánál és könnyen kezelhetőségénél fogva minden szülőnek legőszintebben ne ajánlja.

Kitűnő tiszteltetel Tábör Gyula, gyógyszerész, Arad-Gáj.

Az Önök által szállított sterilizált gyermektejet kis fiam 14 napos korától a mai napig élvezte és ezáltal is élvezni fogja. Nem mulasztatom el, hogy Önöknek készítőinek hála köszönetemet ne nyilvánítsam ödvös egészségügyi intézményükért.

A midőn ezt teszem, tudomásukra hozom azt is, hogy gyermekemet olcsóbban és jobban felnevelni, massal nem lettem volna képes.

Gyermekem teljesen egészséges és nagyon szépen fejlődik.

Tisztelettel Tábör Gyula, építész.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyszerész

292

sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete

Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

Apró hirdetések

VAJDA BENŐ

fogorvos

Aradon.

Készít rágásra teljesen használható

MŰFOGAKAT,

foganként 2 forint.

Fogak plombázása feltűnően olcsón, jótállás mellett. 163

Fájdalom nélküli foghúzás 1 forint.

Egy vizsgázott és oklevéllel ellátott

gépész és kovács

állást keres.

Czim a kiadóhivatalban. 205

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyárának arad-csanádi kizárólagos képviselője

Aradon. Vörösmarty-utca 1. sz.

Kiváratra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Két egymásba nyíló csinosan bur-
torozott külön bejárattal szobát ohajtok
kivenni; esetleg butor nélkül is. Ajánla-
tokat „tisztviselő” czímen kérek a lap ki-
adóhivatalába. 233

Használjuk fel a kedvező alkalmat!

VARGA JÓZSEF

butor- és épület-asztalos üzlete

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Tultermelés miatt minden elfogadható
ár mellett ajánlom 1709kész háló- és ebédlő-szoba butoraimat
és olyanokra megrendelést jutányos ár
melletti készséggel elfogadok.Építész és építető uraknak ajánlom
kitűnő anyagból készült épület-asztalos
munkáimat és parkettáimat Pénztézetek
és ügyvédeknek ajánlkozom iródai beren-
dezésekre, továbbá készítek portálokat és
boltberendezéseket kereskedők részére.

Jutányos árak!

Saját égetésű és francia

COGNACOT

valódi spanyol Madeira, Sherry,
Malaga és Muscat-Lunell ajánl
legnagyobb választékban 240

DOMÁNY JÓZSEF Aradon,

cs. és kir. udvari szállító, szőlőbirtokos.

TELEFON 438.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb ártan vesz
vagy átcsere:

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

Legelősebb bevásárlási forrás!

FEJÉR GYULA

fűszer-, csemege-, tea-, rum- és
ásványvíz kereskedése, József fő-
herceg ő csász. és kir. fensége
udvari szállítójaTemplom-utca 1. sz. Aradon,
a Fehér kutyához.

Fiók-üzlet: József főherceg-ut 12. sz.

a legelősebb bevásárlási forrás, mindenkor friss és
jó árak. Gyors és pontos kiszolgálás.

Készpénzfizetésnél 20% pénztári jutalék.

Városi és megyei telefon szám 71.

Árverési hirdetmény.

Az aradi gör. kel. szerb hitközség a Boczkó-utca 8. sz.
házban lévő Arany Csillag vendéglő és ahhoz tartozó mellék-
helyiségeknek, továbbá istállóknak és pinczéknek 1902. év
május 1-től való bérbeadása iránt 1902. évi január hó 31-én
délután 5 órakor a hitközség tanácstermében (Szt.-Péter-tér)
árverést tart.

Kikiáltási ár 1800, illetve 440, illetve 160 korona.

Bánatpénzült leteendő a kikiáltási ár 10%-a.

Az árverési feltételek a hitközség vagyonkezelőjénél meg-
tekinthetők.

Aradon, 1902. január 15.

Az elnökség.

Feltűnést keltő nyilatkozat!

Kedves Hajós ur!

Ma, midőn oly sok ismeretes tyukszemirtő szer dacára, legtöbbben ki-
irthatatlannak tartják a tyukszemet, már nem is igen ajánlanak nyugodt lé-
lekkel tyukszemirtő szert, ha csak nem ismerik az „ANAGALLINT”, a
mit egy szerencsés pihánatban ön talált fel, kedves Hajós ur.

E bámulatos szernek köszönhetem, hogy sok másfajta drága szerek el-
kertelen használata után, a 8—10 éves tyukszemektől teljesen megszabadultam.

A tyukszemirtő szerek helyett most már örömmel ragadom meg a tollat,
hogy gratuláljak figyelmet érdemiő találmányához és köszönetemet fejezzem
ki önnek, hogy megszabadított a gyöttrő tyukszemektől.

Arad, 1901. év november hó 7-én.

Tiszteletője

Ritt Gyula.

Tyukszem, szemölcs és bárminemű bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt
elpusztít aHajós-féle **ANAGALLIN.** Ára 35 kr.

Fagybalsam,

kipróbált kitűnő szer fagyás, valamint a fagyás által okozott kellemetlen bőr-
viszkedés ellen. Két, három nap alatt legbiztosabban gyógyít s minden fagyási
bűtyköt sikeresen eltávolít. Egy üveg teljesen elegendő. Ára 35 krajczár.

Kaphatók egyedül a feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

A nő szépség emelésére,
tökéletesítésére a fenn-
tartására a legkifűnőbb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
szia és zsírmintes ké-
szítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szűnő szereplő, májfoltot, pattanást, bőrtörést (mitesszert) és min-
den más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is ide-
bajon arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamlel-
tások, melyek a lehetőségekig hasonló alakban, kiállításban és ártan kerül-
nek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetés szöveg is az enyém-
nek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készit-
ményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. —
Készítményeim a méltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960.
sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. véd-
jeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Fe-
lőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. che-
miat intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai
bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy tel-
jesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt,
szappan 35 kr., puder 60 kr., arczvíz 50 kr., fogszippan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratóriuma Aradon. 2

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

A t. háziurak figyelmébe!

Van szerencsém az igen tisztelt háztulajdonos urak b. figyelmét felhívni a Szabadság-tér 10. sz. alatti
(Schreyer-ház)

csatornázási és vízvezetési vállalatomra,

ahol igen előnyös árak mellett felszerelek teljes vízvezetési berendezéseket
s elfogadok javításokat, a melyeket legpontosabban eszközölök.

Magamat nagybecsű pártfogásába ajánlván, maradtam kiváló tisztelettel

NAGY ADOLF,

csatornázási és vízvezetési vállalkozó.